

1. Ülkeler neden nüfus politikası uygular? Açıklayınız.

2. Nüfus artış hızını düşürmek isteyen ülkelerin başvurduğu uygulamalardan üç tane yazınız.

3. Nüfus artış hızını artırmak isteyen ülkelerin başvurduğu uygulamalardan üç tane yazınız.

4. Nüfus artış hızını düşürücü politika izlemesi gereken ülkelere üç tane örnek verip bunların özelliklerinden üç tane yazınız.

5. Nüfus artış hızını artırıcı politika izleyen ülkelere üç tane örnek verip bu ülkelerin özelliklerinden üç tane yazınız.

6. Hızlı nüfus artışının getirdiği olumlu ve olumsuz sonuçları yazınız.

7. Türkiye'de 1923'ten bu yana uygulanan nüfus politikalarını yazınız.

8. Nüfus projeksiyonu ne demektir? Açıklayınız.

9. Türkiye'nin son yıllarda nüfus artış hızını artırıcı politika izlemesinin gerekçeleri neler olabilir? Yazınız.

10. 30 yıl sonra Türkiye'nin nüfus projeksiyonu nasıl olacaktır? Tahminlerinizi yazınız.

1) Nüfus artış hızını azaltmaya yönelik politikalar izleyen bir ülke ile ilgili;

- I. Genç nüfus oranı yüksektir.
- II. İşgücü ihtiyacı fazladır.
- III. Eğitim ve sağlık hizmetleri nüfusun ihtiyacını karşılayamaz.
- IV. Dış ticaretinde sürekli açık verir.

yargılarından hangileri söylenemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) III ve IV

2) Aşağıdaki ülkelerden hangisi büyüyen ekonomilerinin işgücü ihtiyacını karşılamak için doğurganlık oranını artırmaya yönelik politika izlemez?

- A) ABD B) Almanya C) Endonezya
D) Fransa E) İngiltere

3) Doğurganlık oranının az, nüfus artış hızının düşük, ekonomik büyümenin hızlı olduğu ülkelerin izledikleri nüfus politikası için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Doğan her çocuk için doğum parası ödenir.
- B) Aile planlaması teşvik edilir.
- C) Gençlere evlilik yardımı yapılır.
- D) Bekarlardan yüksek oranda vergi alınır.
- E) Çocuk başına her ay dolgun miktarda çocuk parası ödenir.

- 4) – Doğum kontrolü ile ilgili hizmetler yaygınlaştırılır.
– Kürtaj serbest bırakılır.
– Evlenme yaşı yasalarla yüksek tutulur.

Uyguladıkları nüfus politikasında yukarıda verilen yollara başvuran ülkelere aşağıdakilerden hangisi örnek olamaz?

- A) Brezilya B) Çin C) Hindistan
D) Almanya E) Arjantin

- 5) Doğurganlık oranı yüksek, nüfus artışı hızlı, ekonomik büyümeleri yavaş olan ülkeler, nüfus artış hızını düşürmek için bir takım önlemler alırlar.

Aşağıdakilerden hangisi bu önlemlerin nedenlerinden biri değildir?

- A) Doğal kaynakların hızla tükenmesi
- B) İşsizliğin yaygınlaşması
- C) Tarımda makine kullanımının yaygınlaşması
- D) Sağlık hizmetlerinin yetersiz kalması
- E) Yatırımların zorlaşması

6) Aşağıdakilerden hangisi nüfus artış hızını düşürmeye yönelik politikalar izleyen ülkelere ait özelliklerden biri değildir?

- A) Doğurganlık oranı fazladır.
- B) Nüfus artış hızı yüksektir.
- C) Ekonomik büyüme hızları düşüktür.
- D) Sanayi gelirleri fazladır.
- E) Eğitim ve sağlık hizmetleri yetersizdir.

- 7) İngiltere, Fransa, Almanya gibi ülkelerde nüfus artış hızını yükseltici politikalar uygulanır.

Bu politikalarla amaçlanan aşağıdakilerden hangisi dir?

- A) İşgücünü artırmak
- B) Askeri güç oluşturmak
- C) Tüketimi artırmak
- D) Tarımsal üretimi artırmak
- E) İç göçleri azaltmak

8) Türkiye'de aile planlaması ile ilgili çeşitli merkezlerin kurulması ve doğum kontrolüne yönelik hizmetlerin kırsal kesimlere kadar yaygınlaştırılması ile aşağıdakilerden hangisi amaçlanmıştır?

- A) İç göçlerin artması
- B) Ortalama yaşam süresinin uzaması
- C) Bebek ölümlerinin azalması
- D) Genç nüfus oranının artması
- E) Nüfus artış hızının düşmesi

- 9) Türkiye’de 1923’ten 1965’e kadar nüfus artırıcı politikalar izlenirken 1965’ten sonra nüfus artış hızını düşürücü politikalar uygulanmaya başlanmıştır.

Bu durumun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hızlı nüfus artışının ekonomik sorunlar doğurmaya başlaması
B) Kadın nüfus oranı ile erkek nüfus oranı arasındaki farkın artması
C) Aritmetik nüfus yoğunluğunun artması
D) Askeri güce duyulan ihtiyacın azalması
E) İşgücü ihtiyacının dış göçlerle karşılanmaya başlanması

- 10) I. Fransa
II. Mısır
III. İtalya
IV. İspanya
V. Brezilya

Yukarıda verilen ülkelerden hangilerinde uygulanan nüfus politikaları, Türkiye’de uygulanan nüfus politikalarıyla en fazla benzerlik gösterir?

- A) I ve III
B) II ve IV
C) II ve V
D) III ve IV
E) IV ve V

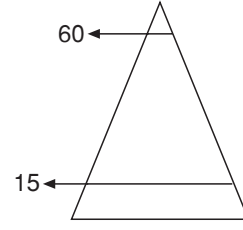
- 11) Gelişmekte olan ülkelerin, nüfus artış hızını düşürmeye yönelik politikalar izlemesiyle;

- I. İstihdam sorununu azaltmak
II. kişi başına düşen milli geliri artırmak
III. nüfusun ülkeye düzenli dağılmasını sağlamak
IV. eğitim ve sağlık hizmetlerini geliştirmek

gibi durumlardan hangilerini amaçladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) I ve II
D) II ve IV
E) III ve IV

12)

Yukarıda, nüfusun yaş gruplarına dağılım grafiği verilen geri kalmış bir ülkede;

- I. doğum oranlarının azaltılması
II. aile planlamasının teşvik edilmesi
III. gençlerin evlenmesinin teşvik edilmesi
IV. eğitim seviyesinin artırılması
V. kürtajın yasaklanması

gibi politikalardan hangilerinin uygulanması yanlış olur?

- A) I ve II
B) I ve IV
C) II ve III
D) III ve V
E) IV ve V

- 13) Nüfus artış hızı çok düşük olan ülkeler işgücü ihtiyacını karşılamak için dışarıdan göçmen kabul ederler.

Aşağıdaki ülkelerden hangisi bu açıklamaya örnek gösterilebilir?

- A) Türkiye
B) Hollanda
C) Çin
D) Arjantin
E) İran

- 14) Aşağıdakilerden hangisi nüfus artış hızı büyüme hızından fazla olan bir ülkede uygulanan politikalar arasında gösterilemez?

- A) Kürtajın serbest olması
B) Doğum kontrolü yöntemlerinin ücretsiz uygulanması
C) Doğan her çocuk başına belli bir ücret ödenmesi
D) Çocuk sayısına sınırlama getirilmesi
E) Halkın bilinçlendirilmesi

- 15) Aşağıdaki ülkelerden hangisinde nüfus artışı teşvik edilmemektedir?

- A) Almanya
B) Fransa
C) Japonya
D) Hindistan
E) İngiltere

ETKİNLİK – 1

Aşağıdaki tabloda verilen şehirleri etki alanına göre işaretleyiniz.

	Etki Alanları		
	Yerel	Bölgesel	Küresel
1. Roma			
2. Kahire			
3. Bakü			
4. Kudüs			
5. Hamburg			
6. Antalya			
7. Tokyo			
8. Tunus			
9. Ankara			

ETKİNLİK – 2

Aşağıdaki boş bırakılan yerlere “Şam, askeri, kent, Roma, tarım, New York, turizm, sanayi, kelimelerinden uygun olanlarını yazınız.

- 1) Küçük bir alanda büyük nüfus kitlelerinin bir arada bulunduğu ve geçimini temin ettiği yerleşmelere denir.
- 2) Turizm tesislerinin ve alışveriş merkezlerinin bulunduğu şehirler şehridir.
- 3) Gelişmesinde askeri birliklerin varlığının etkisi büyük olan şehirler şehirleridir.
- 4) Sanayi ve hizmet sektörünün gelişmiş olduğu şehirler şehridir.
- 5) Vatikan ve Kudüs şehridir.
- 6) Tarıma dayalı sanayinin geliştiği şehirler şehridir.
- 7) Küreselleşen ekonomide kumanda ve kontrol merkezi olan şehir ABD'deki kentidir.
- 8) Sanatın, tarihin ve dinin iç içe geçtiği ve “Dünya'nın başkenti” unvanına sahip kenti dır.
- 9) geçmişte kervan yollarının kavşağı üzerinde kurulmuş ve günümüzde de gelişimini sürdürmüş bu kent Suriye'nin başkentidir.

ETKİNLİK – 3

Aşağıdaki tabloda verilen şehirlerin ön plana çıkan fonksiyonlarını işaretleyiniz. (Not: Bir şehrin birden fazla fonksiyonu ön plana çıkabilir.)
(Birden fazla işaretleme yapılabilir.)

Şehirler	Liman	İdari	Ticaret	Sanayi	Dini
Marsilya					
Essen					
Tokyo					
Mekke					
Manchester					
Roma					

ETKİNLİK – 4

Aşağıdaki tabloda verilen kentlerde hangi ekonomik faaliyetlerin ön planda olduğunu işaretleyiniz.
(Bazı kentler için birden fazla işaretleme yapılabilir.)

KENTLER	EKONOMİK FAALİYETLER					
	Sanayi	Ticaret	Turizm	Maden	Tarım	Liman
1. Antalya						
2. Konya						
3. Samsun						
4. Adana						
5. Muğla						
6. Elazığ						
7. Nevşehir						
8. Denizli						
9. Bursa						
10. Edirne						
11. Batman						
12. Mersin						
13. İstanbul						
14. Aydın						
15. Karabük						
16. Rize						
17. İzmir						

1. İdari özelliği nedeniyle küresel etkiye sahip dört kent yazınız.

2. İlk şehir yerleşmeleri bugünkü ülkelerden hangilerinin sınırları içinde kurulmuştur? Yazınız.

3. Küresel etkiye sahip dini şehirlere üç tane örnek yazınız.

4. Küresel etkiye sahip liman, turizm, finans ve kültür kentlerine birer örnek veriniz.

5. Eski Türk - İslam şehirlerine üç tane örnek yazınız.

6. Dini özelliği nedeniyle küresel etkiye sahip üç kent yazınız.

7. Sanayi Devrimi'nden önce oluşan dört tane kent fonksiyonu yazınız.

8. Türkiye'deki sakin şehirlere üç örnek yazınız.

9. Türkiye'de geçici kır yerleşmelerini yazınız.

10. Türkiye'deki hem sanayi hem tarım kentlerine üç örnek veriniz.

1) Aşağıdakilerden hangisi, şehirlerin gelişmesiyle birlikte ortaya çıkan olumlu sonuçlardan biri değildir?

- A) Ticaret hayatının canlanması
- B) Ulaşım olanaklarının artması
- C) Çevre ve gürültü kirliliğinin artması
- D) İletişimin hız kazanması
- E) Kültürel gelişme ve eğitim faaliyetlerinin artması

2) Ticari faaliyetleri ile ön plana çıkmış olan şehirler aşağıdakilerden hangisi bakımından daha fazla benzerlik gösterir?

- A) Sıcaklık ve yağış koşulları
- B) Yüzey şekillerinin uzanış doğrultusu
- C) Tarım ürünü çeşitliliği
- D) Aritmetik nüfus yoğunluğu
- E) Ulaşım olanakları

3) İlk şehirler;

- Mezopotamya'da Fırat ve Dicle Nehirleri
- Mısır'da Nil Nehri kıyısında kurulmuşlardır.

Aşağıdaki ekonomik faaliyetlerden hangisi bu şehirlerin kurulmasına neden olmuştur?

- A) Balıkçılık
- B) Tarım
- C) Madencilik
- D) Turizm
- E) Hayvancılık

4) Şehirlerin etki alanları sahip olduğu fonksiyonlarına göre oluşmakta; bu etki yerel, bölgesel ve küresel boyutlarda olmaktadır.

Buna göre, şehirlerin etki alanları üzerinde;

- I. ekonomik fonksiyonları
 - II. deniz seviyesinden yükseklikleri
 - III. önemli bir dinsel merkez olmaları
- gibi faktörlerden hangileri etkilidir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

5) Birden fazla fonksiyonun bir arada yürütüldüğü kalabalık nüfuslu yerleşim birimlerine şehir denir.

Aşağıdakilerden hangisi şehirlerin oluşmasında etkili olan etmenler arasında gösterilemez?

- A) Toplayıcılığın ve avcılığın yerini tarımın ve hayvancılığın alması
- B) Güvenlik kaygısıyla, bir arada yaşama ihtiyacının ortaya çıkması
- C) Hayvanları otlatmak amacıyla yaz mevsiminde otlak ve meraların kullanılması
- D) Ticaretin gelişmesiyle kavşak noktalarında yerleşim birimlerinin kurulması
- E) Sanayi devrimiyle önemi artan yeraltı kaynaklarının bulunduğu maden kentlerinin ortaya çıkması

6) Şehir, birden fazla fonksiyonun bir merkezde yürütüldüğü ve geçimlerini farklı kaynaklardan temin eden insanların bir araya gelmesiyle oluşan kalabalık nüfuslu yerleşim birimidir.

Buna göre, bir şehrin büyüklüğü ve önemi aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?

- A) Etki ettiği alanın genişliği ve önemine
- B) Elverişli iklim ve bitki örtüsünün olmasına
- C) Yer altı kaynaklarının fazlalığına
- D) Jeolojik yapısının uygunluğuna
- E) Doğal afetlerin etkisinin hissedilmediği alanlarda kurulmasına

7) Aşağıdaki şehirlerden hangisinin etki alanı daha geniştir?

- A) Tokyo
- B) Kahire
- C) Şam
- D) Atina
- E) Bağdat

8) Aşağıdaki kentlerden hangisinin ekonomisinde tarım gelirlerinin payı en düşüktür?

- A) İstanbul
- B) İzmir
- C) Adana
- D) Samsun
- E) Gaziantep

9) Geçmişte bazı medeniyetlere ev sahipliği yapmış olan kentlere tarihi kentler denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi tarihi kent sayılmaz?

- A) Kudüs
- B) New York
- C) Roma
- D) İstanbul
- E) Atina

10) Şehirlerin gelişmesinde aşağıdakilerden hangisinin etkisi yoktur?

- A) Yönetim merkezi olmasının
- B) Önemli bir maden yatağının bulunmasının
- C) Sanayinin gelişmiş olmasının
- D) Önemli ulaşım yolları üzerinde olmasının
- E) Bitki örtüsünün gür olmasının

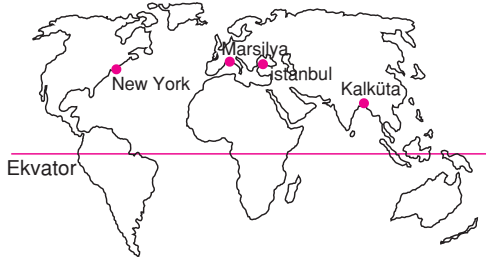
11) Bir ülkede nüfus politikaları belirlenirken,

- I. Nüfusun yaş ortalaması
- II. İşgücüne duyulan ihtiyaç
- III. Nüfus artış hızı
- IV. Aritmetik nüfus yoğunluğu
- V. Ülkenin bulunduğu yarımküre

gibi özelliklerden hangileri dikkate alınmaz?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) II ve V
- D) III ve IV
- E) IV ve V

12)

Yukarıdaki şehirlerin ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Askeri şehir olmaları
- B) Liman şehri olmaları
- C) Madencilik şehri olmaları
- D) Boğaz şehri olmaları
- E) Tarım şehri olmaları

13) Aşağıdaki tabloda beş kentin etki alanı işaretlenmiştir.

Şehirler	Küresel	Bölgesel	Yerel
Paris	✓		
Moskova	✓		
Berlin		✓	
Şam		✓	
Kırşehir			✓

Bu kentlerden hangisinin etki alanı yanlış işaretlenmiştir?

- A) Paris
- B) Moskova
- C) Berlin
- D) Şam
- E) Kırşehir

14) Türkiye'de kırsal yerleşmelerden tarıma dayalı olanlar sürekli; hayvancılığa dayalı olanlar ise geçicidir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi geçici bir yerleşmedir?

- A) Mahalle
- B) Oba
- C) Köy
- D) Mezra
- E) Çiftlik

15) Aşağıdakilerden hangisi tarım şehirlerinin özellikleri arasında gösterilemez?

- A) Tarıma elverişli alanların olması
- B) Endüstri bitkilerini işleyen fabrikaların bulunması
- C) Nitelikli işgücüne duyulan ihtiyacın az olması
- D) Ticaret potansiyelinin düşük olması
- E) Enerji tüketiminin fazla olması

16) Aşağıdaki kentlerden hangisinin etki alanı diğerlerinden dardır?

- A) New York
- B) Paris
- C) Atina
- D) Londra
- E) Tokyo

17) Aşağıdaki tabloda dört şehrin bazı fonksiyonları numaralandırılarak verilmiştir.

	New York	Kudüs	Oxford	Tokyo
Kültür şehri	I		IV	
Dini şehri		III		VI
Ticari şehri	II			
Sanayi şehri		VII		V

Bunlardan hangileri yanlıştır?

- A) I ve III
- B) II ve IV
- C) II ve VI
- D) V ve VI
- E) VI ve VII

18) Aşağıdakilerden hangisi liman şehirlerinin temel özelliklerinden biri değildir?

- A) Limancılıktan gelirinin olması
- B) Hinterlandının geniş olması
- C) Ulaşım ağının gelişmiş olması
- D) Ticari fonksiyona sahip olması
- E) Geniş ve verimli tarım arazilerine sahip olması

ETKİNLİK – 1

Aşağıdaki ifadelerden doğru olanın yanına “D” yanlış olanın yanına “Y” yazınız.

- 1) Bir yerin yer aldığı enlem ve boylam coğrafi konumunu belirler.
- 2) Tarım üretim ve dağıtımın ortaya çıkardığı yeni bir sektördür.
- 3) İnsan etkinlikleri sonucunda oluşan tüm durumlar beşeri unsurların sonucudur.
- 4) Dağıtımın gelişmesi üretim ve tüketimi artırır.
- 5) Bir bölgenin akarsu ve göller bakımından zengin olması ekonomiyi olumlu etkiler.
- 6) Doğal unsurlar üretim, tüketim ve dağıtımını etkiler.
- 7) Herhangi bir nedenle tüketimdeki artış ya da azalma üretimi doğrudan etkilemez.
- 8) ABD, Kanada gibi ülkeler zengin doğal kaynaklara sahip gelişmiş ülkelerdir.
- 9) Doğal enerji kaynaklarından rüzgar enerjisi, yenilenebilir enerji kaynağıdır.
- 10) Bitki ve hayvan atıklarının yakılarak enerji elde edilmesine biyogaz enerji denir.
- 11) Rüzgara açık yamaçlara rüzgar santralleri kurulması doğal unsurların üretime etkisine örnektir.
- 12) Bu yaz sarı ve yeşil renkli giysilerin fazla satılması beşeri unsurların tüketime etkisine örnektir.

ETKİNLİK – 2

Aşağıdaki tabloda verilen etkenlerin ekonominin öncelikle hangi unsurunu etkilediğini işaretleyiniz.

Unsurlar	Üretimi etkileyen unsur	Tüketimi etkileyen unsur	Dağıtımını etkileyen unsur
1. İşgücü kaynakları			
2. Moda			
3. Ulaşım			
4. Politika			
5. Kültür			
6. İletişim araçları			

ETKİNLİK – 3

Aşağıda boş bırakılan yerlere “biyoenerji, ekolojik, doğal kaynaklar, beşeri, bitki örtüsü, Ruhr Bölgesi, nükleer, yeraltı, Suudi Arabistan, fosil” kelimelerinden uygun olanı yazınız.

- 1) İnsanların neden olduğu ve oluşturduğu unsurlara unsurlar denir.
- 2) Üretimi etkileyen doğal unsurlardan biri de..... dır.
- 3) İnsan aklının ve teknolojinin ürünü olmayan oluşum aşamasında insanların hiçbir rolünün bulunmadığı bütün zenginlik kaynaklarına..... denir.
- 4) Zengin petrol yataklarına sahip bir ülke olan buna rağmen sanayileşememiştir.
- 5) Odun, bitki, hayvan ve tarım endüstrisi atıkları kaynağıdır.
- 6) yakıtların tümü hava kirliliğini artırmaktadır.
- 7) Bakır, demir, bor ve krom gibi hammaddeler kaynaklarıdır.
- 8) Toryum, uranyum gibi radyoaktif maddelerden elde edilen enerjiye enerji denir.
- 9) Ormanların tahrip edilmesi dengenin bozulmasına yol açar.
- 10) Avrupa'nın en büyük sanayi bölgesidir.

1. Üretim nedir tanımlayınız. Kaçınıcı ekonomik faaliyetler üretim sektörü içinde yer alır yazınız.

2. Üretimi etkileyen doğal koşullara dört örnek yazınız.

3. Dağıtım nedir açıklayınız ve dağıtımı etkileyen fiziki koşulları yazınız.

4. Tüketim nedir? Tüketimi etkileyen doğal koşullara iki örnek veriniz.

5. Tüketimi etkileyen beşeri unsurlara dört örnek yazınız.

6. Tüketimin üretimi etkilemesine bir örnek veriniz.

7. Üretim, tüketim ve dağıtım ne gibi yeni sektörler ortaya çıkarmıştır, yazınız.

8. Zamanla kendini yenileyen doğal kaynaklar nelerdir yazınız.

9. Tükenmeyen doğal kaynakları yazınız.

10. Doğal kaynakla kalkınma, arasında nasıl bir ilişki var, kısaca yazınız.

1) Ortalama yükseltisi az, yüzey şekilleri sade olan bir bölgede aşağıdaki ekonomik faaliyetlerden hangisinin gelişmesi beklenmez?

- A) Ulaşım B) Sanayi C) Tarım
D) Ticaret E) Kış turizmi

2) Aşağıdaki endüstri ürünlerinden hangisinin yıllık üretim miktarı iklim koşullarına bağlı olarak değişmez?

- A) Çimento B) Şeker C) Zeytinyağı
D) Konserve E) Çay

3) Aşağıdakilerden hangisi, ekonomiyi etkileyen doğal unsurlardan değildir?

- A) Coğrafi konum
B) İklim koşulları
C) Yüzey şekilleri
D) Jeolojik yapı
E) Nüfus miktarı

4) Bir yerdeki tarımsal üretim, oradaki iklim, toprak ve benzeri koşullardan etkilenirken tarımsal etkinlikler sonucunda oradaki toprağın yapısında bir takım değişiklikler meydana gelir. Bu duruma benzer olarak ulaşım yeryüzü şekillerinden etkilenirken ulaşım için yapılan yollar da yeryüzü şekillerini etkiler.

Bu iki durum, aşağıdakilerden hangisine kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Üretim ve tüketimin karşılıklı etkileşim içinde olmasına
B) Dağıtım ve üretimin karşılıklı etkileşim içinde olmasına
C) Tüketimin, doğal unsurlarla karşılıklı etkileşim içinde olmasına
D) Üretimin ve dağıtımın doğal unsurlarla karşılıklı etkileşim içinde olmasına
E) Tüketimin ve dağıtımın karşılıklı etkileşim içinde olmasına

5) I. Ticaretin gelişmiş olması
II. Nüfusun kalabalık olması
III. Ulaşımın kolay sağlanması
IV. Kırsal nüfus oranının yüksek olması
V. Tarım dışı faaliyetlerin gelişmemiş olması

Yukarıdakilerden hangileri üretim ve tüketimin fazla olduğu bir bölgenin özellikleri arasında gösterilemez?

- A) Yalnız II B) Yalnız IV C) I ve V
D) II ve III E) IV ve V

6) İnsanlar göç yoluyla gittikleri bölgelerde daha önce uğraştıkları faaliyetleri uygulamak isterler.

Yukarıda, üretim üzerinde etkili olan hangi beşeri unsurdan söz edilmiştir?

- A) Nüfus B) Yerleşme C) Politika
D) Kültür E) Ekonomi

7) Aşağıdakilerden hangisi beşeri unsurların tüketim üzerindeki etkisine örnektir?

- A) Teknolojinin gelişmesi ile yeni sanayi dallarının kurulması
B) Makineli tarımın gelişmesi ile tarımsal üretimin artması
C) Sermaye birikiminin artması ile üretim faaliyetlerinin gelişmesi
D) Reklam ve pazarlama teknikleri ile yeni malların kullandırımının artması
E) İklim şartlarının olumsuz olduğu alanlarda dağıtım faaliyetlerinin aksaması

8) Kent yerleşmeleri ve kırsal yerleşmelerinde meydana gelen üretim ve tüketim faaliyetleri birbirinden farklıdır.

Buna göre;

- I. tarım
II. sanayi
III. hayvancılık
IV. hizmet

faaliyetlerinden hangileri şehir yaşamında daha çok gelişmiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

- 9) I. Yaz turizmi
II. Hidroelektrik enerji üretimi
III. Kağıt sanayisi
Yukarıda verilen faaliyetlerin gelişmesini sağlayan doğal unsurlar aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

I	II	III
A) Denizler	İklim	Yüzey şekilleri
B) Bitki örtüsü	Yeraltı kaynakları	İklim
C) Denizler	Akarsular	Bitki örtüsü
D) Yeraltı kaynakları	Göller	Akarsular
E) Bitki örtüsü	İklim	Göller

- 10) **Aşağıdakilerden hangisi dağıtımın tüketimi etkilediğini gösterir?**

- A) Nüfus artışına bağlı olarak buğday üretiminde artması
B) Kış mevsiminin daha uzun sürdüğü yıllarda kömür üretiminin artırılması
C) Nitelikli tohumların üretilmesiyle tarımsal üretimde verimin artması
D) Teknolojinin gelişmesiyle rüzgar santralleri sayısının giderek artması
E) Ulaşımın gelişmesiyle kentlerde kişi başına düşen sebze tüketiminin artması

- 11) Bazı enerji kaynakları yenilenebilir olduğu için uzun vadede daha ekonomik olurlar.

Buna göre, Türkiye’de aşağıdaki enerji kaynaklarından hangisinin kullanılması daha ekonomik olur?

- A) Taşkömürü B) Petrol C) Linyit
D) Doğalgaz E) Su gücü

- 12) **Aşağıdakilerden hangisi akarsuların ekonomiye katkılarından biridir?**

- A) Tuz elde edilmesi
B) Kağıt sanayinin gelişmesi
C) Hidroelektrik enerji üretilmesi
D) Makineli tarıma geçilmesi
E) Kıyı turizminin gelişmesi

- 13) **Bir ülkede sanayi kuruluşlarının yoğunlaştığı bölgelerde, aşağıdakilerden hangisinde azalma olması beklenir?**

- A) Çevre kirliliğinde
B) Tarım alanlarında
C) Ulaşım olanaklarında
D) Enerji tüketiminde
E) Konut sayısında

- 14) **Aşağıdakilerden hangisi tüketimin üretimi etkilediğine verilebilecek bir örnek değildir?**

- A) Sıcak kuşakta yakıt tüketiminin az olması
B) Gıda sanayisinin tüm dünyada giderek büyümesi
C) Kitap ve gazete talebinin artmasıyla kâğıt üretiminin artması
D) Kahvenin anavatanı dışında yetiştirilmesi
E) Dünyada buğday üretiminin giderek artması

- 15) **Bir ülkede nüfus artış hızının yüksek olması aşağıdakilerden hangisini olumsuz yönde etkiler?**

- A) Üretim miktarını
B) Tüketim miktarını
C) Ulaşım ağını
D) Dağıtım faaliyetlerini
E) Kişi başına düşen ulusal geliri

- 16) **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye’de ekonominin gelişmesi açısından diğerlerinden daha kolay temin edilebilecek beşeri bir unsurdur?**

- A) Sermaye
B) Teknoloji
C) İşgücü
D) İklim
E) Bitki örtüsü

17. **Akdeniz kıyılarındaki seralarda üretilen sebze ve meyvelerin Doğu Anadolu’da tüketilmesi aşağıdakilerden hangisinin ekonomi üzerindeki etkisine bir örnektir?**

- A) İnsan kaynaklarının
B) Bölgeler arasındaki ticari faaliyetlerin
C) Kitle iletişim araçlarının
D) Modanın
E) Sermaye birikiminin

1) Yıllık yağış miktarı fazla olan bir yöre aşağıdaki üretim alanlarından hangisi için daha elverişlidir?

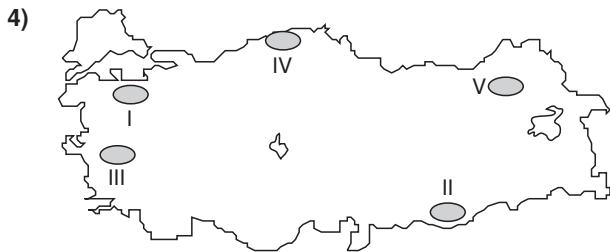
- A) Balıkçılık B) Ormancılık C) Sanayi
D) Ticaret E) Madencilik

2) Aşağıdakilerden hangisi üretimde kullanılan doğal kaynaklar arasında gösterilemez?

- A) Akarsular
B) Ormanlar
C) Hidroelektrik santraller
D) Madenler
E) Bitkiler

3) Aşağıdaki ekonomik faaliyetlerden hangilerinin gelişmesinde teknolojinin etkisi daha belirgindir?

- A) Turizm – ticaret
B) Sanayi – ulaşım
C) Tarım – ormancılık
D) Madencilik – hayvancılık
E) Ticaret – tarım

Yukarıdaki haritada numaralanmış yörelerden hangilerinde doğal koşulların dağıtım faaliyetleri üzerindeki olumsuz etkisi daha belirgindir?

- A) I ve III B) II ve IV C) II ve V
D) III ve IV E) IV ve V

5) Aşağıdakilerden hangisi toprağın üretim faaliyetleri üzerindeki etkisine örnek verilebilir?

- A) İlaç sanayisinde orman ürünlerinden yararlanılması
B) Çukurova'da tarımsal verimin yüksek olması
C) Doğu Anadolu'da maden çeşitliliğinin fazla olması
D) İç Anadolu'da küçükbaş hayvancılık yapılması
E) Engbeli bölgelerde tarım alanlarının dar olması

6) Türkiye'de en çok alan kaplayan yüzey şekli dağlardır. Bu nedenle Türkiye'nin ortalama yükseltisi oldukça fazladır. Bu durumda sıcaklık düşer ve don olayları görülür. Bu da yetilen bitki türünü azaltır. Ayrıca yüksek yerlerde kara ve demir yolu yapımı zorlaşır ve yol yapım masrafı da artar.

Yukarıda yüzey şekillerinin hangi sektörler üzerinde olumsuz etkisinden bahsedilmiştir?

- A) Hayvancılık – Ormancılık
B) Turizm – Sanayi
C) Ticaret – Madencilik
D) Tarım – Ulaşım
E) Ormancılık – Ticaret

7) Aşağıdakilerden hangisi doğal unsurların ekonomi üzerindeki etkisine örnek gösterilebilir?

- A) Antalya'da kıyı turizminin gelişmesi
B) Sanayileşmenin hava kirliliği yaratması
C) Efes'in turizm gelirin'e katkı yapması
D) Ulaşımın geliştiği yerlerin yoğun nüfuslanması
E) Tarımla beraber ticaretin gelişmesi

8) Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de enerji üretiminde yararlanılabilecek doğal kaynaklar arasında gösterilemez?

- A) Taşkömürü B) Toryum C) Gelgit
D) Doğalgaz E) Güneş

9) Bir ülkede sanayinin gelişmesine paralel olarak aşağıdakilerden hangisine duyulan ihtiyacın artması beklenemez?

- A) Enerji
- B) Pazar
- C) İletişim araçları
- D) Nitelikli işgücü
- E) Hammadde dışsatımı

10) Aşağıdakilerden hangisi, kültürün ekonomi üzerindeki etkisine bir örnektir?

- A) Nüfus artış hızının yüksek olduğu yerlerde üretimin artması
- B) Tohum ıslahına bağlı olarak tarımsal verimin artması
- C) İneğin kutsal sayıldığı toplumlarda et kombinalarının az olması
- D) Pamuk üreticilerine teşvik priminin verildiği yerlerde dokuma sanayisinin gelişmesi
- E) Sanayinin gelişmesine bağlı olarak, hammaddeye duyulan ihtiyacın artması

11) Aşağıdakilerden hangisi bir bölgede tüketimi arttıran unsurlardan biri değildir?

- A) Nüfus artış hızının yüksek olması
- B) Gelir düzeyinin yükselmesi
- C) Teknolojide gelişmelerin yaşanması
- D) Pazarlama olanaklarının artması
- E) Nüfus yoğunluğunun azalması

12) Aşağıdakilerden hangisi beşeri unsurların ekonomi üzerindeki etkisine örnek değildir?

- A) Nüfus artış hızının yüksek olduğu yerlerde yeni iş sahalarının ortaya çıkması
- B) Yüzey şekillerinin sade olduğu alanlarda ulaşım ağının sık olması
- C) Pazarlama olanaklarının gelişmesine bağlı olarak tüketimin artması
- D) Sulama kanallarının artmasına bağlı olarak tarımsal üretimdeki dalgalanmaların azalması
- E) Ulaşım araçlarındaki teknolojik gelişmeler sayesinde ticari faaliyetlerin yoğunlaşması

- 13) – Dünya gazete kağıdının yarısından fazlasının Norveç'ten sağlanması
– Dünya pirinç üretiminde Çin'in önemli bir yere sahip olması
– İsveç'te, elektrik enerjisinin çoğunlukla hidroelektrik santrallerden sağlanması

Yukarıdaki durumlar, aşağıdakilerden hangisinin ekonomi üzerindeki etkisine örnektir?

- A) Sosyo - ekonomik şartların
- B) Nüfus yapısının
- C) Yer yapısının
- D) Doğal unsurların
- E) Teknolojik gelişmelerin

14) Aşağıdakilerden hangisi dağıtımın gerçekleşmesinde en önemli unsurdur?

- A) Yerleşme
- B) Ulaşım
- C) Turizm
- D) Nüfus
- E) Politika

- 15) I. Türkiye'de pirincin devlet kontrolü altında yetiştirilmesi
II. İstanbul'da tüketimin fazla olması
III. Ege kıyılarında özellikle yaz aylarında ticaretin canlanması

Beşeri unsurların üretim, tüketim ve dağıtım faaliyetleri üzerindeki etkisi göz önüne alındığında yukarıda verilen durumlar aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi ile uygunluk gösterir?

	I	II	III
A) Turizm	Nüfus	Politika	
B) Politika	Nüfus	Turizm	
C) Politika	Turizm	Nüfus	
D) Nüfus	Turizm	Politika	
E) Turizm	Politika	Nüfus	

16) Aşağıdakilerden hangisi doğal koşulların Türkiye ekonomisi üzerindeki etkisine örnek gösterilemez?

- A) İç Anadolu'da yol yapım masraflarının düşük olması
- B) Akdeniz kıyılarında seracılığın gelişmiş olması
- C) Batı Anadolu'da termik enerji üretiminin fazla olması
- D) Doğu Anadolu'da kayak merkezlerinin bulunması
- E) İstanbul ve çevresinde enerji tüketiminin fazla olması

ETKİNLİK – 1

Aşağıdaki ifadelerden doğru olanın yanına “D” yanlış olanın yanına “Y” yazınız.

- 1) Türkiye dağlık bir ülke olduğundan ortalama yükseltisi oldukça fazladır.
- 2) Türkiye, tarımsal üretim için yeterli topraklara sahip değildir.
- 3) Türkiye, doğal kaynaklar bakımından zengin bir ülkedir.
- 4) İç Anadolu’da tarım yapılmayan ve bitki örtüsünün bozkur olduğu yerlerde koyun yetiştirilmesi yanlış arazi kullanıma örnektir.
- 5) Cumhuriyet ilk yıllarında kaynakların önemli bir bölümü sanayi yatırımlarına ayrılmıştır.
- 6) Çam ormanlarının olduğu yerlerde arıcılık yapılması bitki örtüsü ile hayvancılık arasındaki ilişkiye uygundur.
- 7) Günümüzde Türkiye'nin ulusal gelirinin yarısından fazlası sanayiden elde edilmektedir.
- 8) Türkiye’de arazilerin ve dağların güney yamaçlarında tarım ve yerleşme faaliyetleri açısından araziden yararlanma oranı daha yüksektir.
- 9) Türkiye’de eğimin fazla olduğu yamaçlarda ulaşım gelişmiştir.
- 10) Türkiye’de etkin nüfusun yarısından fazlası hizmet sektöründe (üçüncül ekonomik faaliyetler) çalışmaktadır.
- 11) Türkiye’de beş yıllık kalkınma planları 1950 yılından itibaren yapılmaya başlanmıştır.
- 12) Türkiye’de nüfusun yaş ortalaması düşüktür.

ETKİNLİK – 2

Aşağıdaki ifadelerde boş bırakılan yerlere “ulaşımı, yoğun göç, stratejik, İstanbul ve Çanakkale, seramik, bölgesel ve küresel” kelimelerinden uygun olanı yazınız.

- 1) Türkiye'nin coğrafi konumu nedeniyle önemi fazladır.
- 2) ve Boğazı deniz ulaşımına ve ticaretin canlanmasına katkı sağlar.
- 3) Ülkemizin yükseltisinin fazla olması olumsuz etkiler.
- 4) Türkiye’de sonucunda büyük şehirlerde plansız yerleşim alanları oluşmuştur.
- 5) Topraktaki kilden yararlanılarak sanayisi gelişmiştir.
- 6) 1980’den sonra Türkiye ekonomisi giderek ve etkilere açık hale gelmiştir.

ETKİNLİK – 3

Türkiye’de görülen aşağıdaki uygulamalardan hangisinin doğru, hangisinin yanlış kaynak kullanımına örnek olduğunu (X) işareti koyarak belirleyiniz.

	Uygulama	Doğru kaynak kullanımı	Yanlış kaynak kullanımı
1	Erciyes’te kar kalınlığı uygun olan yerlerinde kış sporu için tesislerin yapılması		
2	Gediz ovası gibi tarıma elverişli araziler üzerine sanayi tesislerinin kurulması		
3	Çarşamba Ovası’nda endüstriyel tarım ürünleri yetiştirilmesi		
4	Yüksek ve engebeli platolarda küçükbaş hayvancılığının yapılması		
5	Deniz kıyısındaki kumsalların plaj olarak kullanılması		
6	Dağların denize bakan yamaçlarının ağaçlandırılması		
7	Kıyılardaki ormanlık alanların yerine turistik tesisler yapılması		
8	Büyük kentlerin çevresindeki tarım alanlarının yerleşime açılması		

1. Türkiye ekonomisine önemli katkıları olan yeraltı kaynaklarını yazınız.

2. Cumhuriyetin ilk yıllarında Türkiye ekonomisinde sektörlerin dağılım oranını kabaca yazınız.

3. Türkiye'de ovalardan hangi amaçlarla yararlanılmaktadır? Yazınız.

4. Türkiye'de platolardan nasıl yararlanılmaktadır? Yazınız.

5. Günümüzde Türkiye ekonomisinin sektörel dağılımını yazınız.

6. Türkiye hangi enerji kaynakları bakımından önemli potansiyele sahiptir? Yazınız.

7. Türkiye'nin iklim özellikleri ekonomiyi nasıl etkiler yazınız.

8. Türkiye'nin nüfus özellikleri Türkiye ekonomisini nasıl etkiler yazınız.

9. Türkiye'de 1923 - 1932 döneminde uygulanan ekonomik politikaları yazınız.

10. Türkiye'de 1932 - 1950 yılları arasında uygulanan ekonomik politikaları yazınız.

- 1) Türkiye maden çeşitliliği yönünden zengin bir ülkedir. **Bu durum aşağıdakilerden hangisiyle açıklanır?**
- A) Yüzey şekilleriyle
B) İklimle
C) Jeolojik yapıyla
D) Matematik konum
E) Bitki örtüsüyle
- 2) İstanbul ve Çanakkale boğazlarının;
I. tarım
II. ticaret
III. ulaşım
IV. turizm
V. hayvancılık
gibi ekonomik etkinliklerden hangilerine katkısı daha fazladır?
- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) III ve V
E) IV ve V
- 3) **Aşağıdaki ekonomik etkinliklerden hangisi üzerinde yüzey şekillerinin etkisi daha azdır?**
- A) Turizm
B) Hidroelektrik üretimi
C) Tarım
D) Ulaşım
E) Sıcak su kaynakları
- 4) Karadeniz'i Marmara ve Ege Denizi üzerinden Akdeniz'e oradan da Atlas Okyanusu'na bağlayan İstanbul ve Çanakkale Boğazları'nın yurt ekonomisine olumlu katkısı vardır. Bu boğazlar deniz ulaşımının ve ticaretinin canlanmasına imkan sağlamıştır. **Yukarıda Türkiye ekonomisini etkileyen aşağıdaki etmenlerin hangisinden söz edilmiştir?**
- A) İklim
B) Yerleşme
C) Coğrafi konum
D) Nüfus
E) Sermaye
- 5) Türkiye'de iklim koşulları kısa mesafede değişiklikler gösterir. **Bu durum aşağıdaki ekonomik faaliyetlerden hangisinde çeşitliliğe yol açmamıştır?**
- A) Tarım
B) Hayvancılık
C) Turizm
D) Madencilik
E) Enerji üretimi
- 6) **Aşağıdakilerden hangisi, iklimin Türkiye ekonomisine olan etkisiyle açıklanamaz?**
- A) Karadeniz kıyılarında çay yetiştirilmesi
B) İç Anadolu'da küçükbaş hayvancılığın yaygın olması
C) Akdeniz kıyılarında seracılığın gelişmiş olması
D) Doğu Karadeniz'de iç kesimlerle ulaşımın geçitlerle yapılması
E) Marmara Denizi çevresinde tarım ürünü çeşidinin fazla olması
- 7) Türkiye'nin güney kıyılarında yeterli yağış alan ve kış mevsiminde don olayının görülmediği yerlerde toprağı işleme ve ekim süresi daha uzundur. Buralarda bir yılda iki ürün alma imkanı vardır. Elde edilen ürünlerin çeşitleri fazla ve ekonomik değeri de yüksektir. **Yukarıda sözü edilen özellik aşağıdakilerden hangisinin ekonomiye etkisine örnektir?**
- A) Yüzey şekillerinin
B) Nüfus ve yerleşmenin
C) İklimin
D) Toprak türünün
E) Bitki örtüsünün
- 8) **Türkiye'de tarımın geliştirilmesi için uygulanan politikalar arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?**
- A) Sulamanın yaygınlaştırılması
B) Çiftçilerin bilgilendirilmesi
C) Aşar vergisinin kaldırılması
D) Makine kullanımının artırılması
E) Orman alanlarında tarla açılması

9) Türkiye'de tarım alanlarında aşağıdakilerden hangisinin yaygınlaşması hem verimi hem de köyden kente göçü artırmıştır?

- A) Sulamanın
- B) Makine kullanımının
- C) Gübrelemenin
- D) Tohum ıslahının
- E) Toprak analizinin

10) Aşağıdakilerden hangisi 1920'li yıllarda tarımın gelişmesi ve çiftçilerin kalkındırılması için alınan tedbirlerden biri değildir?

- A) Aşar vergisinin kaldırılması
- B) Su İşleri Teşkilatının kurulması
- C) Tarım Kredi Birliklerinin kurulması
- D) Beş yıllık sanayi planı yapılması
- E) Zirai Mücadele Şube Müdürlüğü'nün kurulması

11) Türkiye'de 1962 yılından itibaren hazırlanan ve uygulanan 5 yıllık kalkınma planları, öncelikle aşağıdakilerden hangisinde gelişmeyi amaçlamıştır?

- A) Tarımda
- B) Sanayide
- C) Hayvancılıkta
- D) Turizmde
- E) Ormancılıkta

12) Türkiye'de Cumhuriyet'in ilk yıllarından itibaren tarımda sulama koşulları iyileştirilmeye çalışılmıştır.

Bununla aşağıdakilerden hangisinin amaçlandığı söylenemez?

- A) Verimin artırılmasının
- B) Üretimdeki dalgalanmanın azaltılmasının
- C) Nadas alanlarının genişletilmesinin
- D) Ürün çeşidinin artırılmasının
- E) Sanayi bitkilerinin ekiminin yaygınlaştırılmasının

13) Aşağıdakilerden hangisi üzerinde yüzey şekillerinin etkisi en azdır?

- A) Ulaşım
- B) Yerleşme tipi
- C) Tarımda makine kullanılması
- D) Kış turizmi
- E) Madencilik

14) Türkiye ekonomisini etkileyen başlıca doğal unsurlar yüzey şekilleri ve iklim koşullarıdır.

Aşağıdakilerden hangisi yüzey şekillerinin ekonomiye olan etkisine örnek gösterilebilir?

- A) İç Anadolu'da tarımda nadas uygulamasının yaygın olması
- B) Doğu Anadolu'da hidroelektrik enerji üretiminin fazla olması
- C) Karadeniz kıyılarında yaz turizminin gelişmemesi
- D) İç bölgelerde orman ürünlerine dayalı sanayinin gelişmemiş olması
- E) Kıyılarda tarım ürünü çeşidinin fazla olması

15) Türkiye'de kırsal alanlardan kentlere ve başka ülkelere göçler yaşanmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de yaşanan iç ve dış göçlerin yol açtığı ekonomik kayıplar arasında gösterilemez?

- A) Kırsal alanda bazı tarım alanlarının boş kalması
- B) Yatırımların ülke içinde dengesiz dağılması
- C) Kırsal kesime yapılan yatırımlardan beklenen verimin alınmaması
- D) Beyin göçü nedeniyle nitelikli işgücü kaybının yaşanması
- E) Kırsal kesimden göç eden nüfusla kentli nüfus arasında kültür çatışmasının yaşanması

16) Türkiye'de doğal kaynak kullanımıyla ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Kıyı ovalarında tarımsal faaliyetler yoğundur.
- B) Güney kıyıları önemli turizm alanlarıdır.
- C) Bozkır bölgeleri ile yüksek ve engebeli alanlar hayvancılık faaliyetleri için kullanılır.
- D) Ege kıyılarında rüzgâr santralleri fazladır.
- E) Kuzey kıyılarda ulaşım gelişmiştir.

17) Türkiye'de aşağıdaki ekonomik faaliyetlerden hangisinin daha çok iç bölgelerde yaygın olduğu söylenebilir?

- A) Ormancılık
- B) Turizm
- C) Sanayi
- D) Balıkçılık
- E) Küçükbaş hayvancılık

ETKİNLİK – 1

Aşağıdaki ifadelerden doğru olanın yanına “D” yanlış olanın yanına “Y” yazınız.

- 1) Türkiye'de büyükbaş hayvancılık için uygun otlaklar giderek artmaktadır.
- 2) Arıcılığa en uygun yerler bitki örtüsünün zengin ve çiçekli bitkilerin fazla olduğu yerlerdir.
- 3) Besi ve ahır hayvancılığı en fazla bitki örtüsünün çayır olduğu yerlerde gelişmiştir.
- 4) Denizlerde kültür balığı olarak en fazlak çipura ve levrek üretilmektedir.
- 5) En fazla balık Akdeniz'de tutulur.
- 6) Koyunun et, süt ve yününden yararlanır.
- 7) Türkiye dışarıya orman ürünlerinden kağıt satmaktadır.
- 8) Türkiye son yıllarda yurt dışına kırmızı et satmaktadır.
- 9) Kümes hayvancılığı en fazla büyük şehirlerin çevresinde gelişmiştir.
- 10) Türkiye'de et ve süt verimini artırmak için hayvan ırkları ıslah edilmelidir.
- 11) İnsanların yaz mevsiminde hayvanlarını daha yüksek yerlere götürerek meralarda otlatmalarına denir.
- 12) Besi ve ahır hayvancılığının gelişmesi için sanayisinin de gelişmesi gerekir.

ETKİNLİK – 2

Türkiye'de hayvancılıkla ilgili aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun kelimelerle doldurunuz.

- 1) Balıkların göç yolu üzerinde buldukları için ve Boğazı balık avlanması için uygun yerdir.
- 2) Büyükbaş mera hayvancılığı en fazlaveda yapılır.
- 3) Kıl keçisi en fazla bitki örtüsünün bulunduğu yerlerde yetiştirilir.
- 4) Kültür balıkçılığının en fazla yapıldığı deniz dir.
- 5) İpekböcekçiliği, en fazla ili ve çevresinde gelişmiştir.
- 6) Yaz mevsimi yağışlı geçen yerlerde mera hayvancılığı gelişir.
- 7) Yün, dokuma sanayisinin önemli bir hammaddesidir ve dan elde edilir.
- 8) hayvancılıkta et ve süt verimi az; hayvancılıkta et ve süt verimi fazladır.
- 9) Erken kesim; sığırın iken, koyununun iken kesilmesidir.
- 10) Türkiye'de orman ürünleri sanayisi en fazla kıyılarında gelişmiştir.
- 11) Denizlerde ve avlanma balıkçılığın gelişmesini engeller.
- 12) Göçebe arıcılık karasal iklim bölgelerinde ve bitki örtüsünün olduğu yerlerde yapılır.

1. İpekböceği neyle beslenir ve Türkiye'de ipekböcekçiliği nerelerde yapılır, yazınız.

2. Arıcılık nerelerde gelişir, yazınız.

3. Kültür balıkçılığı nedir, açıklayınız.

4. Türkiye'de orman varlığının fazla olduğu yerleri ve buraların temel özelliğini yazınız.

5. Türkiye'de yetiştirilen küçükbaş ve büyükbaş hayvanları yazınız.

6. Yaylacılık nedir, açıklayınız.

7. Türkiye'de hangi yörelerde bitki örtüsü çayır olduğu için büyükbaş mera hayvancılığı gelişmiştir, yazınız.

8. Ahır hayvancılığı nerelerde gelişir, yazınız.

9. Büyükbaş hayvancılıkta et ve süt verimini artırmak için neler yapılmalıdır, yazınız.

10. Türkiye'de kıl keçisi ve koyunun yaygın olarak yetiştirildiği yerlerin özelliğini yazınız.

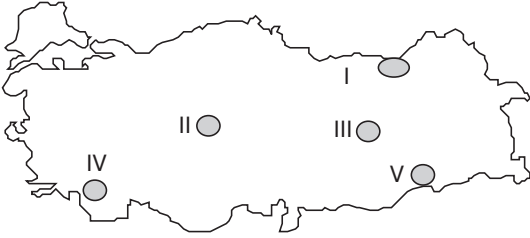
- 1) Erzurum, Kars, Ardahan yörelerinin ekonomisinde hayvancılık tarımdan daha fazla öneme sahiptir. **Bu durumun oluşmasında aşağıdakilerden hangisi etkili olmamıştır?**

A) Yaz yağışlarıyla gür otlakların oluşması
B) Kış mevsiminin uzun sürmesi
C) Tarım alanlarının dar olması
D) Nüfus yoğunluğunun az olması
E) Tarım sezonunun kısa sürmesi

- 2) Türkiye'de balıkçılığın az gelişmesinde aşağıdakilerden hangisinin etkisi diğerlerinden **daha azdır?**

A) Açık deniz balıkçılığı yapılmamasının
B) Denizlerin hızla kirlenmesinin
C) Balık çeşitlerinin az olmasının
D) Araç ve gereç donanımının yetersiz olmasının
E) Zararlı avlanma yöntemlerinin

- 3) Aşağıdaki Türkiye haritasında numaralanmış yörelerde mera hayvancılığı yapılmaktadır.

Buna göre, et ve süt veriminde yıllara göre meydana gelen dalgalanmaların hangi yörede daha az olması beklenir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

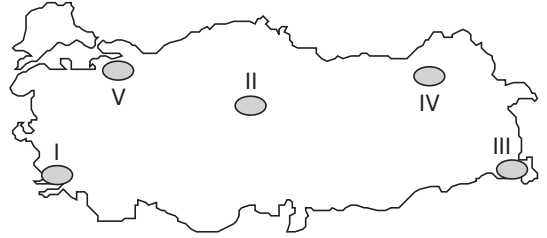
- 4) Türkiye'nin bazı yörelerinde hayvancılıktan elde edilen et ve süt verimi yıllara göre dalgalanma göstermektedir. **Buna göre, bu yörelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?**

A) Yetiştirilen hayvan sayısı yıldan yıla değişmektedir.
B) Mera hayvancılığı yapılmaktadır.
C) Ormanlar tahrip edilmektedir.
D) Hayvancılıkla uğraşanların sayısı azalmaktadır.
E) Otlaklar tarım alanına dönüştürülmektedir.

- 5) **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de hayvancılıktan elde edilen verimin artırılması için alınması gereken önlemlerden biri değildir?**

A) Hayvan soylarının ıslahı
B) Otlakların ıslahı
C) Hayvan sayısının artırılması
D) Ahır hayvancılığının teşvik edilmesi
E) Hayvancılığın kredilerle desteklenmesi

6)

Yukarıdaki haritada numaralanmış yörelerin hangisinde ahır hayvancılığı daha yaygındır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

- 7) **Aşağıdaki illerden hangisinin ormancılık ve orman ürünleri endüstrisi ile Türkiye ekonomisine olan katkısı daha fazladır?**

A) Düzce
B) Ankara
C) Kars
D) Mardin
E) Konya

- 8) I. İzmir'de incir yetişmesi
II. Adana'da makineli tarım yapılması
III. Şanlıurfa'da koyun yetiştirilmesi

Yukarıdaki özelliklerin ortaya çıkmasına neden olan temel etmenler aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

I	II	III
A) Bitki örtüsü	İklim	Yüzey şekli
B) İklim	Yüzey şekli	Bitki örtüsü
C) Maden	İklim	İklim
D) Toprak	İklim	Bitki örtüsü
E) Su kaynağı	İklim	Bitki örtüsü

- 9) Türkiye'de;
- hidroelektrik santrallerin bulunduğu,
 - küçükbaş hayvancılığın yapıldığı,
 - tatlı su balıkçılığının yapıldığı alanların dağılışı ile;
- I. yüzey şekilleri
II. bitki örtüsü
III. göller
IV. denizler
V. yeraltı kaynakları
- gibi unsurlardan hangilerinin dağılışı arasında bir ilişki olduğu söylenemez?**

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) III ve V E) IV ve V

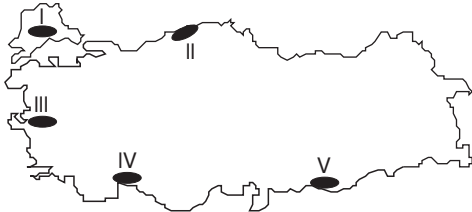
- 10) I. Kıl Keçisi - Akdeniz kıyıları
II. Tiftik Keçisi - İç Anadolu
III. İpekböcekçiliği - Doğu Anadolu
IV. Arıcılık - Marmara denizi çevresi
- Yukarıda verilen hayvan türü ve bunların yaygın olarak yapıldığı bölge eşleştirmelerinden hangileri yanlıştır?**

- A) I ve II B) I ve III C) I ve IV
D) II ve IV E) III ve IV

- 11) Bir bölgede yağış miktarıyla hayvanlardan alınan süt miktarı arasında paralellik olmaması ve kurak geçen bir yılda bile veriminin yüksek olması aşağıdaki hayvancılık türlerinden hangisinin uygulandığını kanıtlar?

- A) Ahır hayvancılığının
B) Yayla hayvancılığının
C) Mera hayvancılığının
D) Küçükbaş hayvancılığın
E) Büyükbaş hayvancılığın

- 12) Koyun yetiştiriciliği bozkır bitki örtüsünün dağılışına paralellik gösterir.

Buna göre yukarıdaki haritada numaralandırılarak verilen bölgelerden hangisinde koyun yetiştirilmesi daha doğru olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

- 13) Aşağıda Türkiye'deki bazı bitki türleri verilmiştir.
- I. Bozkır
II. Çayır
III. Maki
IV. Çiçekli bitkiler ve orman

Buna göre, bu bitkilerin bulunduğu yerlerde sırasıyla hangi hayvancılık türlerinin yetiştirilmesi beklenir?

	I	II	III	IV
A) Koyun	Sığır	Kıl keçisi	Arıcılık	Arıcılık
B) Kıl keçisi	Koyun	Sığır	Arıcılık	Koyun
C) Kıl keçisi	Sığır	Arıcılık	Arıcılık	Sığır
D) Koyun	Kıl keçisi	Arıcılık	Koyun	Sığır
E) Arıcılık	Koyun	Kıl keçisi	Sığır	Sığır

- 14) Ahır hayvancılığının yaygınlaştığı yerlerde;

- I. suni yem tüketimi
II. hayvan başına alınan verim
III. tarımsal üretim
IV. iklimle bağımlılık
- yukarıda verilenlerin hangilerinde artma olması beklenir?**

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

- 15) Türkiye'de balıkçılık, gelişmiş bir ekonomik faaliyet değildir.

Aşağıdakilerden hangisi yukarıdaki yargının nedenleri arasında gösterilemez?

- A) Kültür balıkçılığına önem verilmesi
B) Denizlerin kirli olması
C) Modern yöntemlerin kullanılmaması
D) Tarıma ağırlık verilmesi
E) Zamansız ve aşırı avlanma yapılması

- 16) Tavuk çiftlikleri Türkiye'nin hemen her yöresinde, özellikle nüfusu fazla olan şehirlerin yakınında bulunmaktadır.

Bu durum ile;

- I. doğal bitki örtüsünün çeşitlilik göstermesi
II. pazarlama olanaklarının kolay olması
III. tüketim miktarının fazla olması
- özelliklerinden hangilerinin ilişkili olduğu söylenebilir?**

- A) I ve II B) II ve III C) I ve III
D) Yalnız III E) I, II ve III

ETKİNLİK – 1

Aşağıda verilen tarım ürünlerinin en fazla yetiştirildiği illere bir ya da birden fazla örnek yazınız.

- 1) Tütün →
- 2) Pamuk →
- 3) Buğday →
- 4) Mısır →
- 5) Fındık →
- 6) Turunçgil →
- 7) Kenevir →
- 8) İncir →
- 9) Çay →
- 10) Muz →
- 11) Zeytin →
- 12) Ayçiçeği →
- 13) Haşhaş →

ETKİNLİK – 2

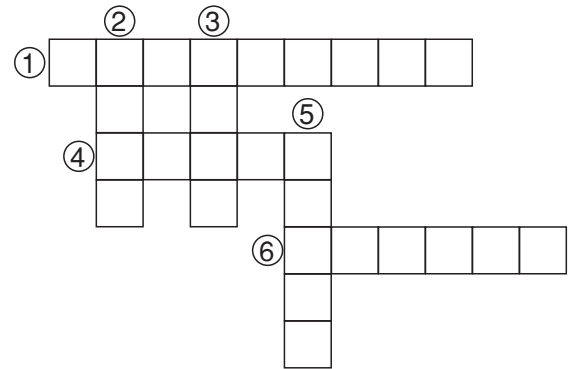
Aşağıdaki ifadelerden doğru olanın yanına “D” yanlış olanın yanına “Y” olduklarını belirtiniz.

- 1) Türkiye'de tarla arazilerinin büyük bölümünde tahıl yetiştirilmektedir.
- 2) Üzüm, yazların sıcak ve kurak geçtiği yerlerde yetiştirilir.
- 3) Türkiye'de maki ve çalılıkların yaygın olduğu bölgelerde mercimek yetiştirilir.
- 4) Birim alandan elde edilen üretime verim nedir.

- 5) Batı Karadeniz platolarından tarım ve ormancılık gelişmiştir.
- 6) Devletin destekleme alımları yapmasının amaçlarından biri de piyasa koşullarında üreticinin zarar görmesini önlemektir.
- 7) Buğday, üzüm, elma gibi ürünler özel iklim koşulları isteyen tarım ürünleridir.
- 8) Dış satımı yapılan ürünlerden ikisi muz ve pirinçtir.
- 9) Tütün devlet denetiminde, haşhaş devlet izniyle yetiştirilir.
- 10) Ulusal gelir içinde payı en fazla olan sektör tarımdır.
- 11) Tarımsal ürün çeşitliliğini etkileyen en önemli faktör iklimdir.
- 12) Seracılık en fazla güney kıyılarımızda yapılır.
- 13) Zeytin, Akdeniz iklimine özgü bir bitkidir.

ETKİNLİK - 3

Aşağıdaki bulmacayı çözünüz.

- 1) Portakal, mandalina, limon gibi ürünlerin genel adı
- 2) Hayvan yemi yapımında kullanılan bir tahıl ürünü
- 3) Üretim alanı en geniş alan meyvelerden biri
- 4) Dokuma sanayisinin önemli hammaddelerinden olan bir ürün
- 5) Türkiye'de yetişmeyen bir Tropikal bölge ürünü
- 6) Üretimi devlet kontrolünde olan bir ürün

1. Bir yerde tarımı yapılan ürünleri etkileyen faktörler nelerdir, yazınız.

2. Sulamaya nerelerde ihtiyaç duyulur, hangi kaynaklardan sulama suyu sağlanır, yazınız.

3. Makineli tarım nerelerde gelişir ve yararları nelerdir, yazınız.

4. Organik tarım nedir, kurallarını yazınız.

5. Destekleme alımı nedir, amaçları nelerdir, yazınız.

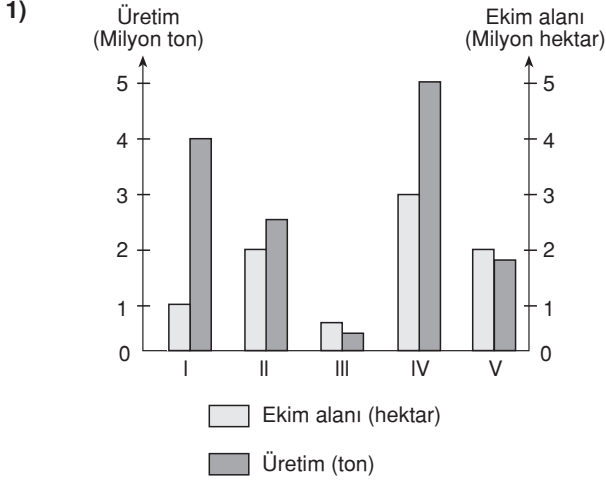
6. Yaz sıcaklığı ve kuraklığı isteyen ürünlere dört tane örnek yazınız.

7. Türkiye'de turuğgil ve zeytin nerelerde yetiştirilir, yazınız.

8. Şekerpancarı, tütün ve pamuk nerelerde yetiştirilir, yazınız.

9. Üzüm hangi iklim özellikleri ister ve Türkiye'de nerelerde yetiştirilir, yazınız.

10. Türkiye'nin dışsattımını yaptığı tarımsal ürünlerden dört tanesini yazınız.

Yukarıda bazı tarım ürünlerinin ekim alanları ile üretim miktarları gösterilmiştir.

Buna göre, kaç numaralı üründen elde edilen verim en yüksektir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2) Türkiye'de tarım süresi, yöreler arasında farklılıklar gösterir.

Bu durum, yörelerin aşağıdakilerden hangisi bakımından farklı olmasının bir sonucu değildir?

- A) Yüzey şekillerinin çeşitliliği
B) Denize olan uzaklık
C) Toprak yapısı
D) Deniz seviyesinden yükseklik
E) Ekvator'a olan uzaklık

3) Türkiye'de tarımsal üretimin artması baraj sayısının çoğaltılmasına bağlıdır.

Bu durum Türkiye koşullarında aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Ortalama yükseltinin fazla olmasıyla
B) Dağların doğu-batı doğrultusunda uzanmasıyla
C) Üç tarafının denizlerle çevrili olmasıyla
D) Yaz aylarının kurak geçmesiyle
E) Tarım ürünü çeşitliliğinin fazla olmasıyla

4) Türkiye'de sulanabilen alanların yaygınlaşması;

- I. tarımsal üretimin artması
II. endüstri bitkilerinin ekim alanlarının genişlemesi
III. nadas alanlarının daralması
IV. birim alandan elde edilen verimin azalması
V. tarımda çalışan işgücünün azalması

gibi sonuçlardan hangilerinin gerçekleşmesine neden olmaz?

- A) Yalnız II B) Yalnız V C) I ve III
D) II ve V E) IV ve V

5) Türkiye'de tahıl ekim alanlarında yaygın olan nadas uygulaması, aşağıdakilerden hangisini kontrol etmeyi amaçlar?

- A) Sıcaklığı
B) Yıllık toplam üretimi
C) Topraktaki nemi
D) Pazar payını
E) Tarımsal nüfus yoğunluğunu

6) Seracılık, başta Akdeniz olmak üzere Ege ve Güney Marmara'da yaygın olarak uygulanan bir tarımsal faaliyettir.

Buna göre, diğer bölgelerde seracılığın yaygın olması aşağıdakilerden hangisine bağlanabilir?

- A) Yağış azlığına
B) Toprakların başka ürünlere ayrılmasına
C) Nüfusun az olmasına
D) Kış sıcaklığının düşük olmasına
E) Hayvancılığa önem verilmesine

7) Türkiye'nin her bölgesinde buğday yetiştirilir. Ancak buğdayın olgunlaşma süresi bölgeden bölgeye farklılaşır.

Buna göre, doğal yetişme koşulları göz önüne alındığında buğdayın hangi ilde en erken olgunlaşması beklenir?

- A) Konya B) Iğdır C) Adana
D) Bursa E) Sivas

8) Yaz mevsiminin serin, kış mevsiminin ılık geçtiği ve yağış rejiminin düzenli olduğu bir yöre aşağıdaki ürünlerden hangisinin tarımı için elverişsizdir?

- A) Pamuk B) Fındık C) Mısır
D) Fasulye E) Çay

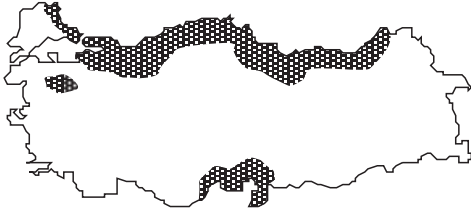
9) Türkiye’de, aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisinin doğal yetişme alanı en geniştir?

- A) Muz B) Narenciye C) Zeytin
D) Elma E) Çay

10) Akdeniz kıyılarında zeytin tarımının yoğun olmamasının ana nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yaz sıcaklık ortalamasının yüksek olması
B) Kıyı ovalarının dar olması
C) Ekonomik değeri daha yüksek olan başka ürünlerin tercih edilmesi
D) Tarımda makine kullanımının yaygınlaşmış olması
E) Akarsuların derin vadiler içinde akması

11) Aşağıdaki Türkiye haritasında yaygın olarak mısır yetiştirilen alanlar gösterilmiştir.

Mısır tarımının Karadeniz kıyılarında yaygın olması bu ürünün hangi özelliği ile açıklanabilir?

- A) Tarım alanlarının geniş olduğu yerlerde yetişebilmesi
B) Kış ılıklığına gereksinim duyması
C) Makineli tarımın yaygın olduğu yerlerde yetişebilmesi
D) Suyu olan ihtiyacının fazla olması
E) Humuslu topraklarda yetişebilmesi

12) Yıl boyunca bulutluluğun fazla olduğu bir bölgede aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisinin daha zor üretilmesi beklenir?

- A) Mısır B) Buğday C) Pirinç
D) Fındık E) Tütün

13) Yazların sıcak ve kurak, kışların ılık ve yağışlı geçtiği yörelerde turuncgil üretimi yapılabilmektedir.

Buna göre, aşağıdaki illerin hangisinde turuncgil yetiştirilemez?

- A) İzmir B) Antalya C) Adana
D) Bolu E) Muğla

14) Aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisinin Türkiye’de doğal yetişme alanı diğerlerine göre daha dardır?

- A) Şekerpancarı B) Elma C) Üzüm
D) Buğday E) Zeytin

15) Aşağıdaki ürün çiftlerinden hangilerinin Türkiye’de üretim alanı en dardır?

- A) Üzüm – elma
B) Çay – muz
C) Buğday – arpa
D) Susam – incir
E) Mısır – pamuk

16) Türkiye’de tarımda görülen aşağıdaki gelişmelerden hangisi sulanabilen alanların genişletilmesine bağlı değildir?

- A) Tarımsal verimin artması
B) Hasadın zamanında yapılabilmesi
C) Nadasa ayrılan toprakların azalması
D) Endüstri bitkileri üretiminin yaygınlaşması
E) Su isteği yüksek ürünlerin ekim alanının genişlemesi

17) Kışların soğuk ve uzun, yazların ise kısa olduğu yerlerde sebze tarımı yapılması oldukça zordur.

Buna göre, aşağıdaki yörelerden hangisinde sebze üretimi diğerlerinden daha azdır?

- A) Manisa B) Sivas C) Bursa
D) Çanakkale E) Antalya

1) Bir bölgede sulama olanaklarının artması, aşağıdakilerden hangisinin azalmasına yol açar?

- A) Yetiştirilen ürün çeşitliliğinin
- B) Gübre kullanımının
- C) Sebze ve meyve üretiminin
- D) Nadas uygulanan tarım arazisinin
- E) İşgücüne duyulan gereksinimin

2) Tarım alanlarındaki sulama ihtiyacının Karadeniz kıyılarında en az olmasında aşağıdakilerden hangisi temel etmemdir?

- A) Tarımsal nüfus yoğunluğunun fazla olması
- B) Uzun kıyılara sahip olması
- C) Yağış rejiminin düzenli olması
- D) Dağların kıyıya paralel uzanması
- E) Sık bir akarsu ağının bulunması

3) Aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisi Türkiye'nin iç tarım bölgelerinde üretilebilir?

- A) Çay
- B) Haşhaş
- C) Turunçgil
- D) Zeytin
- E) Fındık

4) Çay yetiştirilen Rize yöresinde turunçgil de yetiştirilmektedir.

Antalya yöresinde turunçgil yetiştirildiğine göre, burada çay yetiştirilip yetiştirilemeyeceği ve nedeni hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

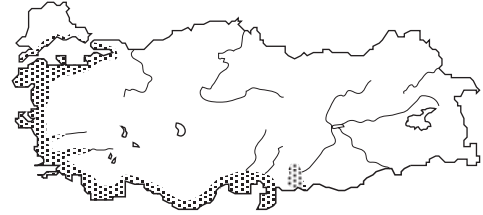
- A) Yetiştirilir; çünkü, Antalya yöresinde kış mevsimi yağışlıdır.
- B) Yetiştirilir; çünkü, her iki yöre de dağlıktır.
- C) Yetiştirilemez; çünkü, Antalya yöresinin yazları kuraktır.
- D) Yetiştirilemez; çünkü, bu iki yörenin kış sıcaklıkları farklıdır.
- E) Yetiştirilemez; çünkü, Antalya yöresinde makineli tarım gelişmemiştir.

- 5) – Yağ sanayisine hammadde oluşturur.
– Olgunlaşma döneminde yüksek sıcaklık ister.
– Üretimin yaklaşık olarak 3/4'ü Marmara Bölgesi'nden sağlanır.

Yukarıda bazı özellikleri verilen tarım ürünü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Zeytin
- B) Mısır
- C) Haşhaş
- D) Susam
- E) Ayçiçeği

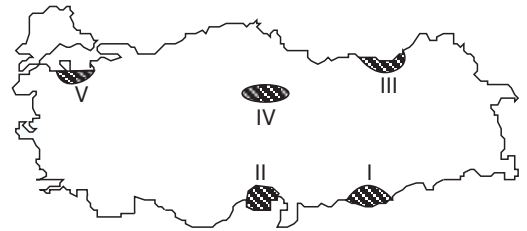
6)

Yukarıdaki haritada yetiştirme alanları gösterilen tarım ürünü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Pamuk
- B) Zeytin
- C) Üzüm
- D) Tütün
- E) Mısır

7)

- Tarımda makine kullanımına uygundur.
- Nadas alanları çok azdır.
- Yılda birden fazla ürün alma potansiyeli yüksektir.
- Tarımsal ürün çeşitliliği fazladır.

Yukarıda verilen özellikler haritada numaralanmış bölgelerin hangisine aittir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

8) "Bu yıl nisan ayında bol yağış düşmesi buğday verimini artırdı." sözü, aşağıdaki illerden hangisi için geçerli olamaz?

- A) Konya B) Şanlıurfa C) Ankara
D) Rize E) Eskişehir

9) Yaz mevsiminin uzun sürdüğü yörelerde tarım devresi uzundur.

Buna göre, aşağıdaki merkezlerin hangisinde tarım devresi diğerlerinden uzundur?

- A) Samsun B) Aydın C) Konya
D) Diyarbakır E) Adana

10) Pirinç, bol yağış isteyen bir bitkidir. Doğu Karadeniz'in kıyı kesimleri her mevsim yağışlı olmasına karşın bu yörede pirinç tarımı yapılmaz.

Doğu Karadeniz kıyı kesiminde pirinç tarımı yapılmamasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sulama olanaklarının yetersiz olması
B) Nüfus yoğunluğunun fazla olması
C) Arazinin çok engebeli olması
D) Kış mevsiminin ılık geçmesi
E) Bitki örtüsünün orman olması

11) Bir tarım ürününün ülke içinde yaygın olarak yetiştirilmesi, o ürünün ülkenin iklim koşullarına uyumlu olduğunu gösterir.

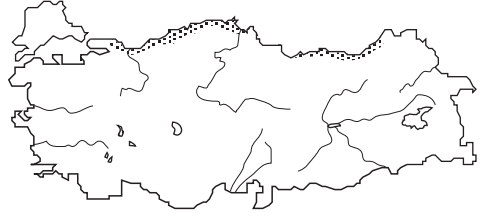
Buna göre, aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisinin Türkiye'nin iklim koşullarına uyumu en azdır?

- A) Üzüm B) Elma C) Muz
D) Şekerpancarı E) Buğday

12) Aşağıdakilerden hangisi tarımda verimi artırmak için alınacak önlemlerden birisi değildir?

- A) Gübre kullanımının artırılması
B) Toprak bakımı ve analizinin yapılması
C) Tarım topraklarının genişletilmesi
D) Sulama imkanlarının artırılması
E) Makine kullanımının artırılması

13) Aşağıda bir tarım ürününün Türkiye'deki doğal yetiştirme alanı gösterilmiştir.

Bu ürünle ilgili;

- I. Don olayından olumsuz etkilenir.
II. Suya olan gereksinimi fazladır.
III. Üretimi devlet kontrolündedir.
IV. Önemli bölümü dışarıya satılır.
V. Yaz kuraklığına dayanıklıdır.

yargılarından hangileri yanlıştır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V

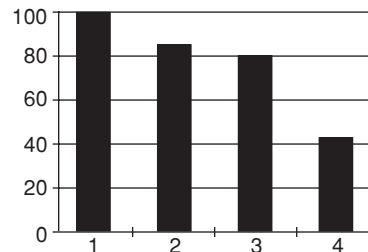
14) Türkiye'de aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisinin ekim alanı en geniştir?

- A) Çay B) Üzüm C) Fındık
D) Zeytin E) Pamuk

15) Karadeniz kıyılarında görülen iklimin aşağıda verilen hangi özelliği sebze türü bitkiler üzerinde daha fazla olumsuz etki yapar?

- A) Yıllık sıcaklık farklarının az olması
B) Güneşlenmenin az olması
C) Kışların çok soğuk olmaması
D) Kışın yeterli kar yağışının olmaması
E) Yaz sıcaklığının çok fazla olmaması

16) Aşağıda Akdeniz kıyı kuşağında üretilen dört tarım ürünü ve Türkiye üretiminde payları yüzde olarak verilmiştir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi 1 numaralı üründür?

- A) Muz B) Turunçgil C) Susam
D) Soya E) Zeytin

ETKİNLİK – 1

Aşağıdaki ifadelerden doğru olanın yanına “D” yanlış olanın yanına “Y” olduklarını belirtiniz.

- 1) Ereğli, Karabük ve İskenderun'da petrol rafinerisi vardır.
- 2) Keban ve Karakaya hidroelektrik santraldir.
- 3) Kimya sanayisi en fazla İstanbul ve Kocaeli çevresinde gelişmiştir.
- 4) Organize sanayi bölgeleri kentlerin dışına kurulur.
- 5) Dünya rezervinin %75 i Türkiye'de bulunan ve dışsatımı yapılan maden bordur.
- 6) Dokuma sanayisi en fazla Ankara, Antalya ve Diyarbakır'da gelişmiştir.
- 7) Batman ve Adıyaman'da petrol çıkartılır.
- 8) Türkiye hidroelektrik gücü yüksek bir ülkedir.
- 9) Güneş enerjisinden en az Muğla'da yararlanır.
- 10) Murgul, Küre ve Çayeli'nde bakır çıkartılır.

ETKİNLİK – 2

Aşağıda boş bırakılan yerleri uygun ifade ile tamamlayınız.

- 1) Silah fabrikaları 'de kurulmuştur.
- 2) Kastamonu'nun ilçesinde bakır madeni çıkarılır.
- 3) Süs eşyası yapımında kullanılan oltu taşı 'da çıkarılır.

- 4) Manisa'daki Soma termik santralinde kullanılmaktadır.
- 5) Bir yatakta bulunduğu tahmin edilen maden miktarına denir.
- 6) Guleman, Palu ve Fethiye'de yatakları vardır.
- 7) Bitkisel ve hayvansal yağlardan elde edilen ve sıvı yakıt olan, biyoenerji türüdür.

ETKİNLİK – 3

Aşağıda bazı madenlerin çıkarıldığı ve işlendiği yer gösterilmiştir. Bu eşleştirmelerden hangisinin doğru hangisinin yanlış olduğunu belirtiniz.

1. Demir → Hekimhan → Ereğli : ()
2. Boksit → Akseki → Seydişehir : ()
3. Bor → Emet → Elazığ : ()
4. Krom → Guleman → Elazığ : ()
5. Bakır → Edremit → Murgul : ()
6. Mermer → Eskişehir → Manisa : ()

ETKİNLİK – 5

Türkiye'de çıkarılan aşağıdaki enerji kaynaklarının nereden çıkarıldığını karşısına yazınız.

Enerji kaynağı	Çıkarıldığı yer
1- Petrol	
2- Doğalgaz	
3- Taşkömürü	
4- Linyit	
5- Jeotermal	

1. Türkiye'de en fazla gelişen sanayi kollarını yazınız.

2. Bir fabrikanın kurulması için gerekli koşullardan beşini yazınız.

3. Dokuma sanayisinin en fazla geliştiği üç ili yazınız.

4. Türkiye'de önemli demir yatakları nerededir, üç tane olan demir-çelik fabrikası nerelerde kurulmuştur, yazınız.

5. Bakır nerelerde kullanılır ve Türkiye'deki önemli bakır yatakları nerelerdedir, yazınız.

6. Krom hangi alanlarda kullanılır ve Türkiye'de nerelerde çıkarılır, yazınız.

7. Türkiye'de linyit ve doğalgazla çalışan santrallere ikişer örnek veriniz.

8. Türkiye'de kullanılan ve yenilenen enerji kaynaklarını yazınız.

9. Türkiye'nin sanayi ürünleri dışsattımında en önemli paya sahip sanayi kollarına yazınız.

5. Türkiye'de petrol rafinerileri nerelerde kurulmuştur, yazınız.

- 1) Türkiye'nin enerji ihtiyacı çeşitli kaynaklardan sağlanmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de enerji üretiminde kullanılan kaynaklardan biri değildir?

- A) Taşkömürü B) Doğalgaz C) Linyit
D) Fosfat E) Petrol

- 2) Aşağıdaki haritada Türkiye'deki bazı kentler ve burada kurulan fabrikalar gösterilmiştir.

Bu fabrikalardan hangisinin kuruluş yeri belirlenirken hammaddeye yakınlık göz önüne alınmamıştır?

- A) Demir -çelik
B) Şeker
C) Kağıt
D) Dokuma
E) Sigara

3)

Yukarıdaki haritada, ▲, ●, ■ işaretleri ile bazı madenlerin çıkartıldığı yerler gösterilmiştir.

Bu madenler, aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

▲	●	■
A) Bor	Demir	Krom
B) Demir	Boksit	Bakır
C) Linyit	Kükürt	Kurşun
D) Mermer	Krom	Bakır
E) Krom	Demir	Fosfat

- 4) "Kentler fonksiyonlarına göre ticaret, sanayi, turizm, tarım kentleri şeklinde sınıflandırılabilir."

Buna göre, aşağıdaki kentlerden hangisi sanayi kentlerine örnek gösterilemez?

- A) Adana B) Muğla C) İzmit
D) İzmir E) Karabük

- 5) **Doğu Anadolu'da maden çeşitliliğinin fazla olmasıyla;**

- I. doğal bitki örtüsü
II. iklim özellikleri
III. jeolojik yapı
IV. yüzey şekilleri

gibi özelliklerden hangileri arasında sıkı bir ilişki vardır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve IV

- 6) **Türkiye'de madenciliğin ülke ekonomisine katkısını artırmak için aşağıdakilerden hangisi uygulanmalıdır?**

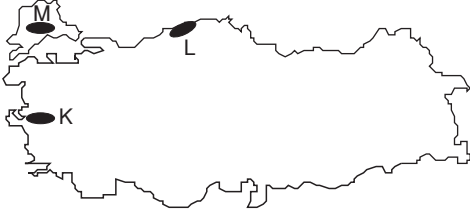
- A) Rezervi yetersiz olan madenlerin dışalımına ağırlık verilmesi
B) Madenlerin ham olarak satışının artırılması
C) Tüketim miktarına sınırlandırma getirilmesi
D) Üretim maliyeti düşük olan madenlerin çıkarılmasına ağırlık verilmesi
E) Madenlerin işlendikten sonra satılması

- 7) I. Petrol
II. Jeotermal enerji
III. Doğalgaz
IV. Güneş Enerjisi
V. Rüzgar Enerjisi

Türkiye'de yukarıda verilen enerji kaynaklarından hangileri yeterli kaynak bulunduğu halde yeterince değerlendirilememektedir?

- A) I ve IV B) III ve IV C) III ve V
D) II, IV ve V E) III, IV ve V

- 8) Aşağıdaki Türkiye haritasında üç önemli enerji kaynağının önemli yatakları gösterilmiştir.

Bu haritaya göre işaretli enerji kaynakları aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

K	L	M
A) Taşkömürü	Doğalgaz	Petrol
B) Linyit	Doğalgaz	Petrol
C) Doğalgaz	Linyit	Doğalgaz
D) Petrol	Linyit	Taşkömürü
E) Linyit	Taşkömürü	Doğalgaz

- 9) Türkiye’de zeytinyağı ve sabun fabrikalarının çoğunun Ege ve Marmara kıyı bölgelerinde yer almasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nüfusun yoğun olması
B) Ulaşım ağının gelişmiş olması
C) Tarım alanlarının geniş olması
D) Hammaddenin kolay temin edilmesi
E) Turizmin gelişmiş olması

- 10) Türkiye’de çıkarılan bor mineralleri ile ilgili;

- I. Sanayide kullanım alanı giderek azalmaktadır.
II. Dünya rezervi ve üretiminde Türkiye 1. sıradadır.
III. Bandırma’daki tesislerde işlenerek dışarıya satılmaktadır.
IV. Balıkesir, Eskişehir ve Kütahya’da önemli çıkarım alanları bulunmaktadır.

yargılarından hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) I ve II
D) II ve IV
E) III ve IV

- 11) Kalite ve rezervi değişik olmakla birlikte, Türkiye’nin hemen her bölgesinde çıkartılan yeraltı kaynağı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bakır
B) Kurşun
C) Demir
D) Civa
E) Linyit

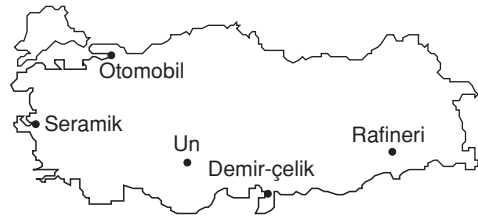
- 12) Bir maden cevherinin;

- I. metal oranı
II. işletme maliyeti
III. rezervi
IV. kalitesi

gibi özelliklerinden hangilerinin yüksek olması o madenin işletilmesini olumsuz etkiler?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

- 13) Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı endüstri kuruluşlarının yerleri gösterilmiştir.

Kullanılan hammadde ve kuruluş yerinin genel özellikleri düşünüldüğünde, bu fabrikalardan hangisinde üretim miktarının iklim koşullarından daha çok etkilenmesi beklenir?

- A) Şeker
B) Sigara
C) Un
D) Demir - çelik
E) Rafineri

- 14) Aşağıdaki haritada ok işaretleri ile çeşitli madenlerin çıkarıldığı ve işlendiği yerler gösterilmiştir.

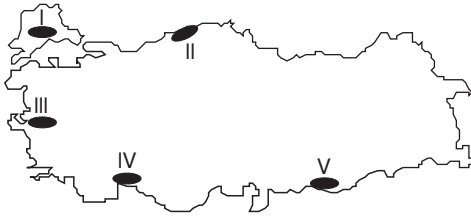
Buna göre, çıkarıldığı yer ile işlendiği yerlerin ok işareti ile gösterildiği bu madenler, aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

I	II
A) Boksit	Bakır
B) Krom	Kurşun
C) Civa	Bor
D) Krom	Demir
E) Bor	Linyit

1) Aşağıdakilerden hangisi bir ülke ekonomisinde sanayinin büyük önem taşıdığına kanıt olamaz?

- A) Sanayinin ulusal gelir içindeki payının yüksek olması
- B) Sanayi ürünleri dışsatımının fazla olması
- C) Ağır sanayi kollarının gelişmiş olması
- D) Sanayi sektöründe çalışan nüfusun, toplam nüfusa oranının yüksek olması
- E) Sanayi kuruluşlarının hammaddesinin tarım ürünlerine dayalı olması

2) Güneşli gün sayısının fazla olduğu yerlerde güneş enerjisinden yararlanma olanağı yüksek olur.

Yukarıdaki Türkiye haritasında numaralanmış yörelerin iklim koşulları düşünüldüğünde hangisinde güneş enerjisinden yararlanma olanağının daha düşük olduğu söylenebilir?

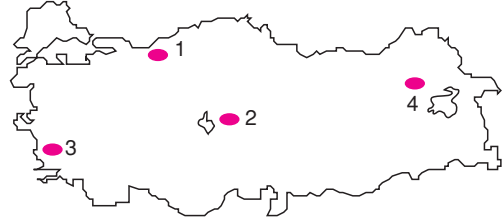
- A) I B) II C) III D) IV E) V

- 3) I. İlaç
II. Çimento
III. Seramik
IV. Deri
V. Plastik

Yukarıdaki sanayi kollarından hangilerinin hammaddesini toprak oluşturur?

- A) Yalnız II B) Yalnız V C) I ve IV
D) II ve III E) IV ve V

4)

- X bölgesinde orman ürünlerini imal eden fabrika ve atölyeler kurulmak istenmektedir.
- Y bölgesinde pamuklu dokuma sanayi kurulmak istenmektedir.

Bu tesislerin kurulmasında hammaddeye yakınlık göz önüne alınacağına göre X ve Y haritada verilen yerlerin hangisi olmalıdır?

	X	Y
A)	1	4
B)	1	3
C)	2	3
D)	2	4
E)	1	2

5) Bir malın;

- I. üretim maliyetinin azalması
 - II. iç tüketiminin artması
 - III. uluslararası standartlara uygun olarak üretilmesi
 - IV. paketleme ve saklama koşullarının iyileştirilmesi
- gibi özelliklerden hangilerine sahip olması bu malın dışsatımındaki payının artmasına yol açmaz?

- A) Yalnız II B) Yalnız III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

6) Türkiye'de jeotermal enerji potansiyelinin yüksek olmasında;

- I. sıcaklık ve yağış rejimi
- II. yüzey şekilleri
- III. yer yapısı
- IV. matematik konum

etmenlerinden hangileri rol oynar?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve IV E) III ve IV

- 7) Malatya, Elazığ ve Kahramanmaraş illerinin ülke ekonomisine madencilikten katkıları vardır.

Bu yörelerde aşağıdaki madenlerden hangisi çıkarılmaz?

- A) Bor mineralleri B) Krom C) Bakır
D) Demir E) Linyit
- 8) Türkiye'de elektrik enerjisinin bir kısmı Keban, Karakaya, Sarıyar, Hirfanlı, Atatürk, Seyhan gibi hidroelektrik santrallerinden elde edilmektedir.
- Bu santrallerin kuruluş yerlerinin belirlenmesinde öncelikle aşağıdakilerden hangisi göz önünde tutulmuştur?**
- A) Yoğun nüfuslu merkezlere yakınlığı
B) Yüzey şekillerinin baraj yapımına uygunluğu
C) Ulaşım kolaylığı
D) Enerji nakil hatlarına yakınlığı
E) Sanayi merkezlerine yakınlığı
- 9) Türkiye'de bazı fabrikaların kuruluş yerleriyle ilgili aşağıdaki genellemelerden hangisi doğrudur?

- A) Bitkisel yağ fabrikaları, ham maddeye yakın yerlerde kurulmuştur.
B) Seramik fabrikaları, tarım sektörünün geliştiği yerlerde kurulmuştur.
C) Demir-çelik fabrikaları, demir cevherinin çıkarıldığı yerlerde kurulmuştur.
D) Otomobil fabrikaları, termik santrallere yakın yerlerde kurulmuştur.
E) Deri konfeksiyon fabrikaları, hayvancılığın yaygın olarak yapıldığı yerlerde kurulmuştur.

- 10) Türkiye'de sanayi kolları genelde işleyeceği hammadde- nin yakınında kurulur.

- I. İzmir - Petro kimya tesisi
II. Murgul - Bakır işletmeleri
III. Aksu - Kağıt fabrikaları
IV. İstanbul - Dokuma sanayi

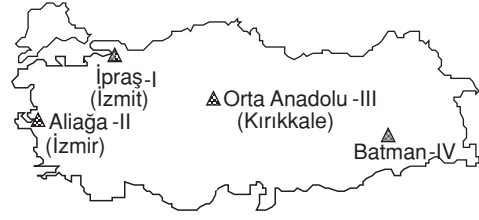
gibi sanayi dallarından hangileri bu genellemeye uymaz?

- A) I ve II B) I ve III C) I ve IV
D) II ve IV E) III ve IV

- 11) Aşağıdaki termik santrallerden hangisi, bu santralde kullanılan enerji kaynağı ile birlikte verilmemiştir?

- A) Afşin - Elbistan - Petrol
B) Hamitabat - Doğalgaz
C) Sarayköy - Jeotermal
D) Soma - Linyit
E) Çatalağzı - Taşkömürü

- 12) Aşağıdaki haritada 2015 yılında Türkiye'de petrol arıtma tesislerinin bulunduğu kentler verilmiştir.

Bunlardan hangileri hammadde kaynağının yakınına kurulmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız IV C) I ve II
D) II ve III E) III ve IV

- 13) Türkiye'de maden sanayinin yeterince gelişmediği ve bu zenginlikten ülkenin yeterince yararlanamadığını söyleyen bir kişi bu iddiasını aşağıdaki verilenlerden hangisi ile kanıtlar?

- A) Tarımın hala en önemli ekonomik faaliyet olması ile
B) Maden rezervinin az, tenör oranının düşük olması ile
C) Madenlerimizin ham ve yarı işlenmiş olarak ihraç edilmesi ile
D) Mevcut madenlerin değersiz ve kullanım alanlarının az olması ile
E) Sanayimizin istenilen düzeye gelmesi ile

- 14) Aşağıdakilerin hangisi Balıkesir, İskenderun ve Malatya'da bulunan endüstri kuruluşlarıdır?

Balıkesir	İskenderun	Malatya
A) Kağıt	demir-çelik	şeker
B) Şeker	dokuma	sigara
C) Kağıt	dokuma	şeker
D) Sigara	demir-çelik	kağıt
E) Dokuma	kağıt	sigara

- 15) Türkiye'de Akçakoca'da ve Hamitabat'ta çıkarılan ve üretimi yeterli gelmediğinden büyük bir kısmı yurt dışından alınan enerji kaynağı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Taşkömürü B) Petrol C) Linyit
D) Bor E) Doğalgaz

- 1) I. Divriği
II. Murgul
III. Küre
IV. Hekimhan
Türkiye'de bakır ve demir, yukarıda verilen kentlerden hangilerinde çıkarılır?

<u>Bakır</u>	<u>Demir</u>
A) I ve II	III ve IV
B) I ve III	II ve IV
C) I ve IV	II ve III
D) II ve III	I ve IV
E) III ve IV	I ve II

- 2) Ülkelerin ekonomisine yön veren sektörlerin başında sanayi sektörü yer alır.
Bir ülkede sanayi sektörünün gelişmesinin o ülkede aşağıdakilerden hangisini artırdığı söylenemez?
- A) Kişi başına düşen ulusal geliri
B) Enerji tüketimini
C) Nitelikli işgücüne olan gereksinimi
D) Çevre kirliliğini
E) Dış ticaret açığını

- 3) Türkiye'deki termik santraller genellikle enerji olarak linyit kullanmaktadır.
Aşağıdaki termik santrallerden hangisinin enerji kaynağı linyit değildir?
- A) Yatağan
B) Elbistan
C) Soma
D) Hamitabat
E) Tunçbilek

- 4) Türkiye'de aşağıdaki sanayi kollarından hangisinde üretilen ürünün tamamı iç piyasada tüketilmektedir?
- A) Kağıt
B) Deri
C) Konfeksiyon
D) Konserve
E) Otomobil

- 5) – İzmir
– Çanakkale
– Bozüyük (Bilecik)
Yukarıdaki verilen yerlerde bulunan ortak endüstri kolu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kimya
B) Vagon ve gemi
C) Kağıt
D) Seramik
E) Dokuma

- 6) I. Şeker
II. Bitkisel yağ
III. Unlu gıda
IV. Gübre
V. İpekli dokuma
Yukarıdaki sanayi kollarının hangilerinde fabrikaların hammadde kaynağının yakınına kurulması zorunluğu en fazladır?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve IV
D) III ve V
E) IV ve V

- 7) I. Linyit
II. Petrol
III. Doğalgaz
IV. Hidroelektrik
Ülkemizde yukarıda verilen enerji kaynaklarından hangileri daha sınırlıdır?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

- 8) **Aşağıdaki termik santrallerden hangisi doğalgaz ile çalışır?**

- A) Çatalağzı
B) Tunçbilek
C) Hamitabat
D) Soma
E) Yatağan

9) Türkiye’de elektrik enerjisi üretiminde aşağıdaki enerji kaynaklarından hangisinin payı en azdır?

- A) Linyit
B) Doğalgaz
C) Petrol
D) Jeotermal
E) Su

10) Aşağıdaki tarıma dayalı endüstri kuruluşlarının Türkiye’deki coğrafi dağılışı göz önüne alındığında, fabrikaların yeri belirlenirken, hammaddeye yakınlık hangisinde en az etkili olmuştur?

- A) Zeytinyağı
B) Şeker
C) Fındık işleme
D) Pamuklu dokuma
E) Çay işleme

11) Bazı sanayi kollarının dağılışı iklim faktörüne bağlıdır.

- I. Dokuma sanayi
II. Cam sanayi
III. Çimento sanayi
IV. Yağ sanayi
V. Şeker sanayi

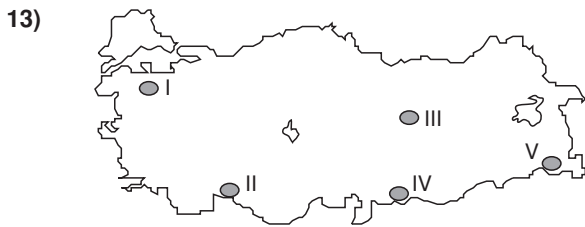
Yukarıda verilen sanayi kollarının hangilerinin dağılışında iklimin etkisi en azdır?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) III ve IV
E) IV ve V

12) I. Bursa → Otomotiv
II. İzmit → Petrokimya
III. Kırklareli (Hamitabat) → Termik santral
IV. Balıkesir → Kağıt
V. İstanbul → Ferrokrom
Yukarıda bazı iller ve bu illerde bulunan sanayi kolları eşleştirilmiştir.

Bu eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

Yukarıdaki Türkiye haritasında numaralanmış alanların hangisinde sırasıyla demir ve bor minerali yatakları bulunmaktadır?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve V
D) III ve I
E) III ve IV

14) “Karadeniz kıyı Bölgesi’nin Türkiye ekonomisine maden yönünden önemli katkısı vardır.”

Aşağıdaki madenlerden hangisi Doğu ve Batı Karadeniz kıyılarından çıkarılır?

- A) Demir
B) Bakır
C) Uranyum
D) Maden kömürü
E) Krom

15) Türkiye’de alüminyumun çıkarıldığı hem de işlendiği yer aşağıdakilerden hangisidir?

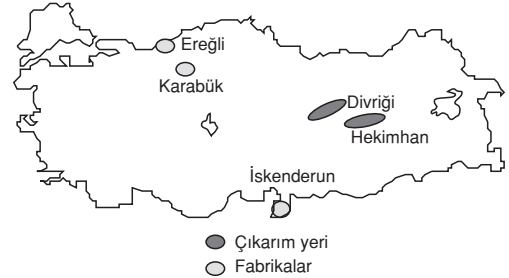
- A) Seydişehir
B) Keçiborlu
C) Ereğli
D) Bandırma
E) Ödemiş

16) I. Bor
II. Petrol
III. Taşkömürü
IV. Bakır

Yukarıdaki madenlerden hangisi Türkiye’nin dış satım ürünleri arasında yer alır?

- A) I ve II
B) I ve IV
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

17)

Yukarıdaki haritada bir yeraltı kaynağının çıkarıldığı başlıca yerler ve bu madeni işleyen fabrikalar gösterilmiştir.

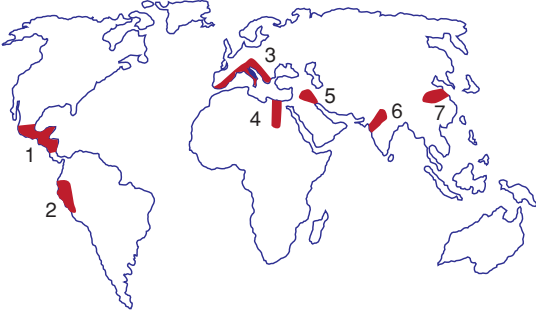
Buna göre, bu maden aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bakır
B) Demir
C) Alüminyum
D) Kurşun
E) Krom

18) Aşağıdaki endüstri kollarından hangisinin kıyı bölgelerinde yoğunluk kazandığı söylenebilir?

- A) Un ve yem sanayi
B) Şeker fabrikaları
C) Silah sanayi
D) Zeytinyağı fabrikaları
E) Krom fabrikaları

ETKİNLİK – 1

Yukarıdaki haritada numaralanmış bölgelerde hangi kültür merkezinin oluştuğunu aşağıdaki tabloya yazınız.

BÖLGE	KÜLTÜR MERKEZİ
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	

ETKİNLİK – 2

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun ifadelerle tamamlayınız.

- 1) Türk kültürü daha çok iklim özellikleri taşır.
- 2) Uygarlığı And Dağları'nın yüksek kesimlerinde kurulmuştur.
- 3) Kültürü ve unsurlar oluşturur.
- 4) Günümüz Türk kültüründe en fazla kültürünün etkileri görülür.

- 5) Orta Amerika'da ve kültürleri oluşmuştur.
- 6) Anadolu, Selçuklu ve Osmanlı yönetiminden önce uzun yıllar yönetiminde kalmıştır.
- 7) İlk çağlarda Anadolu'da kurulan uygarlıklar Uygarlıkları içinde değerlendirilir.
- 8) Güney Amerika kültürlerine kültürü denir.
- 9) Kuzey Amerika'da kültürü egemendir.
- 10) Mısır kültürü Nehri'nin havzasında doğup gelişmiştir.

ETKİNLİK – 3

Aşağıdaki ifadelerin doğru mu yanlış mı olduğunu işaretleyiniz.

	<u>D</u>	<u>Y</u>
1) Slav - Rus Kültürü Anadolu'da doğup gelişmiştir.	☐	☐
2) Kilise, domuz, haç Avrupa kültürünün sembolleridir.	☐	☐
3) Türk kültürünün izleri Afrika Kıtası'nda yaygın olarak görülür.	☐	☐
4) Hint kültürü Hint Yarımadası'nda doğup gelişmiştir.	☐	☐
5) Lidya, Fenike ve Urartular Kuzey Afrika'da yaşamışlardır.	☐	☐
6) Din, dil, hukuk kuralları kültürün manevi unsurlarıdır.	☐	☐
7) İnkâ Uygarlığı Orta Amerika'da, deniz kenarında kurulmuştur.	☐	☐
8) Türk Kültürü Çin, Arap ve Anadolu kültüründen etkilenmişlerdir.	☐	☐

1. İlk kültür merkezleri ve kuruldukları yerleri yazınız.

2. Kültürün maddi ve manevi unsurlarından 3'er tanesini yazınız.

3. Günümüzde Türk kültürünün görüldüğü yerleri yazınız.

4. Anadolu'da kurulan ilk uygarlıkları yazınız.

5. Türk kültürü en fazla hangi kültürlerden etkilenmiştir? Nedenleriyle yazınız.

6. Türk kültürünü sembolize eden dört tane unsur yazınız.

7. Asya Kıtası'nda kurulan ilk kültür merkezlerini ve nerede kurulduklarını yazınız.

8. Günümüzde Hıristiyanlığın etkisinde kalan kültürleri yazınız.

9. Türkiye'nin medeniyetler merkezi olmasını sağlayan özelliklerinden üçünü yazınız.

5. Dicle ve Fırat ırmakları arasında hangi kültür gelişmiştir? Bu bölge günümüzde hangi ülkelerin sınırları içindedir? Yazınız.

- 1) Kültür; bir topluma, bir ulusa veya bir uygarlığa ait olan, başka bir toplum, ulus veya uygarlıkta bulunmayan maddi ve manevi değerler bütünüdür.

Aşağıdakilerden hangisi kültürü oluşturan maddi unsurlardan değildir?

- A) Coğrafi konum
B) Madenler
C) Gelenekler
D) Toprak özellikleri
E) Bitki örtüsü

- 2) **Aşağıda verilen Türklerin yaşadığı ülkelerden hangisi farklı bir kıtada yer alır?**

- A) Kırgızistan
B) Kazakistan
C) Yunanistan
D) Türkmenistan
E) Özbekistan

- 3) I. İnsanlar birinci derecede önemli ihtiyaçlarını karşıladıktan sonra kültür yaratma gücüne ulaşabilir. Bu durum Türk kültürünün oluşmasında da etkilidir.

II. 3500 yıllık yaşamı bozkır koşulları içinde geçen Türk topluluğu kendine özgü olan kültürü Orta Asya'nın coğrafi özelliklerinden etkilenmiştir.

III. Kültürlerin doğup gelişmesinde cemiyetin etkisi vardır. Unsurlar artık şahısların bireysel davranışları olmaktan çıkıp, cemiyetin malı haline gelir.

Yukarıda kültür değerlerinin doğup, gelişmesine katkı sağlayan unsurlar aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

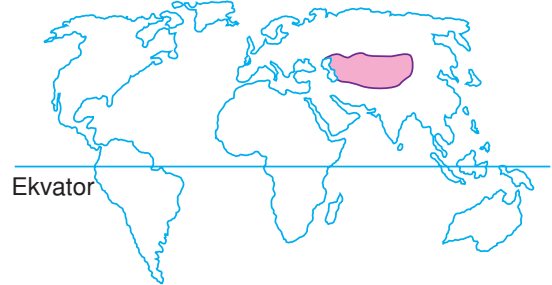
I	II	III
A) Toplum	İnsan unsuru	Coğrafi çevre
B) İnsan unsuru	Coğrafi çevre	Toplum
C) Coğrafi çevre	Toplum	İnsan unsuru
D) Toplum	Coğrafi çevre	İnsan unsuru
E) Coğrafi çevre	İnsan unsuru	Toplum

- 4) Bugün Türklerin yoğun olarak yaşadığı topraklara Türk ülkesi ve bu ülkelerin tümüne "Türk Dünyası" adı verilmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi Eski SSCB içindeki Türk Bölgeleri'nden biri değildir?

- A) Kağıt
B) Deri
C) Konfeksiyon
D) Konserve
E) Otomobil

5)

Yukarıdaki haritada Orta Asya'da Türk kültürünün yayılış alanı gösterilmiştir.

Dünyada kültür bölgelerinin dağılışı düşünüldüğünde Orta Asya Türk kültürünün;

- I. Çin
II. Avrupa
III. Latin Amerika
IV. Slav - Rus
V. İslam

kültür bölgelerinin hangilerinden en az etkilendiği söylenebilir?

- A) I ve II
B) II ve III
C) II ve V
D) III ve IV
E) IV ve V

- 6) Yeryüzünde coğrafi özelliklere bağlı olarak ırk, din, dil, yaşam tarzı bakımından birbirinden farklı medeniyetler doğmuş ve gelişmiştir.

Buna göre;

- I. İnka,
II. Çin,
III. Mısır,
IV. Hint

medeniyetlerinden hangilerinin ortaya çıktığı bölgelerin coğrafi koşulları birbirine daha çok benzerlik gösterir?

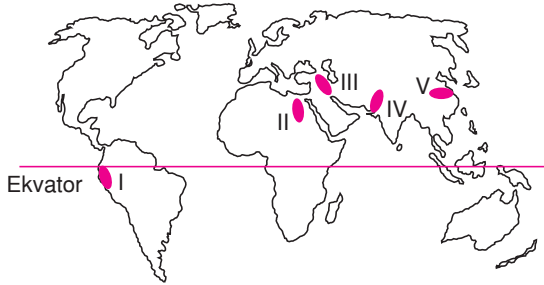
- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

- 7) Anadolu medeniyetlerinden İyonyalılar ve Fenikeliler deniz kenarında kuruldukları için denizcilik faaliyetleriyle meşgul olurken Doğu Anadolu'da kurulmuş olan Urartular hayvancılıkla meşgul olmuşlardır.

Bu bilgiden yola çıkarak, aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

- A) Anadolu topraklarının doğu kesimleri medeniyetlerin kurulmasına daha elverişlidir.
B) Anadolu toprakları ekonomik faaliyetler açısından yeterli potansiyele sahip değildir.
C) Farklı uygarlıkların farklı ekonomik faaliyetlerle uğraşmalarında kültür ve inancın etkisi fazladır.
D) Anadolu topraklarındaki ekonomik faaliyetler büyük ölçüde coğrafi konumuna bağlı olarak şekillenmiştir.
E) Anadolu'nun batısında kurulan medeniyetlere ait kalıntılar, doğusunda kurulan medeniyetlere ait kalıntılardan daha fazladır.

8)

Yukarıdaki haritada numaralanmış bölgelerden hangisi Mezopotamya Uygarlığı'nın doğup geliştiği yerleri göstermektedir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

- 9) **İlk uygarlıkların ortaya çıkmasını sağlayan en önemli etken aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Yeni yolların yapılmasıyla ulaşım olanaklarının artması
B) Ağaç kovukları ile mağaraların barınak olarak kullanılması
C) Yazının keşfedilmesiyle kültürler arası etkileşimin artması
D) İnsanların çeşitli kayaçlardan silahlar yaparak vahşi hayvanlara karşı kendilerini korumaları
E) İnsanların yerleşik hayata geçmeleri

- 10) **Mısır Uygarlığının, Mezopotamya Uygarlığı kadar fazla saldırıya maruz kalmamasının en önemli nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Nüfusunun fazla olması
B) Etrafının çöllerle kaplı olması
C) Tarımsal faaliyetlerin gelişmiş olması
D) Nil Nehri üzerinde ulaşım yapabilmeleri
E) Kamu yönetimi örgütlenmesinin kuvvetli olması

- 11) **Aşağıdakilerden hangisi, Akdeniz kıyılarında kurulan uygarlıklardan biri değildir?**

- A) Aztek B) Yunan C) Fenike
D) İyonya E) Roma

- 12) **Aşağıdakilerden hangisi, Mısır Medeniyeti'nin kurulup gelişmesine daha çok katkı sağlamıştır?**

- A) Etrafının çöllerle kaplı olması
B) Nüfus artış hızının yüksek olması
C) Taş işçiliğinde ileri düzeyde bilgiye sahip olmaları
D) Nil Nehri'ne ve verimli tarım alanlarına sahip olması
E) Asya ve Afrika kıtalarının birbirine yaklaştığı konumda yer alması

- 13) I. Aztek
II. Maya
III. İnka
IV. Çin

Yukarıdaki medeniyetlerden hangileri, coğrafi konum olarak birbirine daha yakındır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

- 14) **Türklerin yerleşik hayata geçmesiyle Dünya'nın en eski kültürleriyle boy ölçüşebilecek mimari eserler ve sanat eserleri meydana getirilmiştir.**

Türklerin meydana getirdiği aşağıdaki eserlerden hangisinin, Müslümanlığı kabul ettikten sonra yaygınlaştığı söylenemez?

- A) Kervansaraylar
B) Köprü ve çeşmeler
C) Medreseler
D) Resim ve heykeller
E) İmarethaneler

- 15) **Türk kültürünü oluşturan unsurlar göz önüne alındığında aşağıdakilerden hangisi diğerlerinden farklı bir özellik taşır?**

- A) İklim özellikleri B) Toprak özellikleri
C) Doğal ortam D) Dil
E) Coğrafi konum

ETKİNLİK – 1

Aşağıdaki tabloda verilen özelliklere hangi ülkelerin sahip olduğunu ülkenin altına (X) işareti koyarak belirleyiniz. (Aynı özelliğe birden fazla ülke işaretlenebilir.)

No	Özellik	Japonya	İngiltere	Hindistan	Hollanda
1	Okyanusta ada devletidir.				
2	Ortalama insan ömrü uzundur.				
3	Nüfusun yaş ortalaması düşüktür.				
4	NATO üyesidir.				
5	Dünyanın nüfusu en fazla alan ikinci ülkesidir.				
6	Yazları yağışlı, kışları kurak muson iklimi görülür.				
7	Yüzey şekillerinin tamamına yakını düzlüklerden oluşur.				
8	Ormanlık alanları vardır.				
9	Ekonomisinde sanayinin payı yüksektir.				
10	Etkin nüfusun çoğu üçüncül sektördedir.				

ETKİNLİK – 2

Aşağıda boş bırakılan yerleri uygun ifade ile tamamlayınız.

- 1) Dinlenme ve eğlenme amaçlı turizm sektörünün başında turizmi gelir.
- 2) Rusya, yenilenmeyen enerji kaynaklarından üretiminde dünya çapında öneme sahiptir.
- 3) Japonya, Kuzey Amerika, Güneydoğu Asya ve dünyanın en önemli pazarlarıdır.
- 4) Fransa, İspanya, Portekiz ve İtalya gibi Güney ülkelerinin turizm gelirleri yüksektir.
- 5) Turizmin politik, sosyal, kültürel, çevresel ve etkileri vardır.

- 6) Teknoloji ve iletişim alanındaki gelişmeler ticaretin artmasına ve hızlanmasına yol açmıştır.
- 7) ABD, Japonya ve Avrupa ülkeleri önemli petrol bölgeleridir.
- 8) Turizm etkinlikleri Savaşı'ndan sonra hız kazanmıştır.
- 9) Kuzey Amerika hem önemli bir üretim bölgesi hem de önemli bir ve bölgesidir.
- 10) Gelişmiş ülkelerde tarımda birim alandan elde edilen fazladır.

ETKİNLİK – 3

Aşağıdaki ifadelerden doğru olanın yanına “D” yanlış olanın yanına “Y” yazınız.

- 1) Taşkömürü, sadece sanayide kullanılan bir enerji kaynağıdır.
- 2) Günümüz dünyasında en önemli fosil yakıtlar; petrol, kömür ve doğalgazdır.
- 3) Dünya'da en büyük ticaret bölgeleri Güney Yarımküre'dedir.
- 4) Petrolün önemi, Sanayi Devrimi ile kömürden fazla artmıştır.
- 5) Nijerya, Kenya, Afganistan gibi ülkelerde tarımın ülke ekonomisindeki payı çok fazladır.
- 6) Turizm faaliyeti, sadece ekonomik anlamda dünyayı etkiler.
- 7) Turizm faaliyeti, istihdam olanaklarını artırır.